PRAXE KROK ZA KROKEM

Průvodce odborným praktickým vzděláváním ve zdravotně-sociální péči

Adéla Recmanová
Alena Vaňharová
a kol.

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA

Ostrava 2019

Adéla Recmanová
Alena Vaňharová a kol.

Praxe krok za krokem

Průvodce odborným praktickým vzděláváním ve zdravotně-sociální péči

Fakulta sociálních studií
Ostravská univerzita
2019

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Tento text vznikl v rámci projektu:
Jsme Ostravská = moderní, inspirativní a atraktivní místo pro kvalitní studium
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
Registrační číslo: CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002436
Řešitel: Ostravská univerzita

Praxe krok za krokem

Průvodce odborným praktickým vzděláváním ve zdravotně-sociální péči

Autorský kolektiv: Mgr. Věra Malík Holasová, Ph.D.
Mgr. Ivana Kaniová, Ph.D.
Mgr. Iva Kuzníková, Ph.D.
Mgr. Kateřina Lukešová
PhDr. Linda Nováková Palatá
Mgr. Petr Popek
Mgr. Dana Rojková
Mgr. Monika Střelková
Mgr. Zuzana Šidlová
Mgr. Jan Vincenc

Recenzentka: PhDr. Hana Heiderová, Ph.D.

Editorka: Mgr. Šárka Dořičáková, Ph.D.

© Adéla Recmanová, Alena Vaňharová a kol.
© Ostravská univerzita, Fakulta sociálních studií, 2019
ISBN978-80-7599-114-0

OBSAH

PŘEDMLUVA A PODĚKOVÁNÍ 5

ÚVOD 6

1 SYSTÉM ODBORNÉHO PRAKTICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ 7
1.1 Odborná praxe 7
1.1.1 Formy odborné praxe: průběžná a souvislá 9
1.1.2 Rozdělení odborných praxí podle semestrů 10
1.1.3 Zaměření odborných praxí 11
1.1.4 Tandemová praxe českého a zahraničního studenta 14
1.1.5 Odborná praxe v zahraničí 14
1.2 Kazuistický seminář 16
1.2.1 Rozdělení a zaměření kazuistických seminářů 18
1.3 Supervize praxí 20

2 SUBJEKTY ODBORNÉHO PRAKTICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ 22
2.1 Vysoká škola 22
2.1.1 Garant studijního programu 23
2.1.2 Garant odborného praktického vzdělávání 23
2.1.3 Administrátor odborného praktického vzdělávání 23
2.1.4 Vyučující kazuistického semináře 24
2.1.5 Vyučující odborné praxe 24
2.1.6 Supervizor odborných praxí 24
2.2 Místo výkonu odborné praxe 25
2.2.1 Zástupce organizace 25
2.2.2 Mentor 25
2.3 Student 26

3 FÁZE ODBORNÉ PRAXE 27
3.1 Příprava před vstupem na odbornou praxi 27
3.1.1 Volba místa výkonu odborné praxe 28
3.1.2 Postup pro dohodnutí odborné praxe 30
3.2 Zahájení odborné praxe 31
3.2.1 Plán odborné praxe a individuální cíl 32
3.3 Průběh odborné praxe 34

3.3.1 Doložení a reflexe splněných úkolů 36
3.3.2 Porfolio odborného praktického vzdělávání 38
3.3.3 Náročné situace na odborné praxi 39
3.4 Ukončení odborné praxe 40
3.4.1 Reflexe odborné praxe 40
3.4.2 Podmínky k udělení zápočtů 41

4 PRÁVNÍ ASPEKTY ODBORNÉ PRAXE 44
4.1 Povinná mlčenlivost a ochrana osobních údajů 44
4.2 Odpovědnost za škodu vzniklou v rámci odborné praxe 45

5 PŘEHLED ÚKOLŮ PRO JEDNOTLIVÉ ODBORNÉ PRAXE 47
5.1 Souvislá praxe 1 48
5.2 Průběžná praxe 2 49
5.3 Souvislá praxe 2 50
5.4 Průběžná praxe 3 51
5.5 Souvislá praxe 3, 4, 5 53
5.6 Průběžná praxe 4 56
5.7 Průběžná praxe 5 57
5.8 Průběžná praxe 6 60

SEZNAM POUŽITÉLITERATURY 61

SEZNAM TABULEK 62

SEZNAM PŘÍLOH 63

PŘEDMLUVA A PODĚKOVÁNÍ

Dokument *Praxe krok za krokem – Průvodce odborným praktickým vzděláváním ve zdravotně-sociální péči* vznikl na základě potřeby reagovat na aktuální požadavky kladené na odborné praktické vzdělávání studentů studijního programu Zdravotně-sociální péče a sjednotit veškeré potřebné informace pro studenty, mentory a vyučující předmětů vztahujících se k odbornému praktickému vzdělávání. Cílem textu je nabídnout přehlednou strukturu odborného praktického vzdělávání a vymezit nové úkoly, které odráží obsahovou stránku studijního oboru Zdravotně-sociální péče. Výchozím podkladem této publikace byl „Průvodce odborným praktickým vzděláváním v sociální práci: pro studující (Kahánková a kol., 2012). Nově předkládaný text nabízí interaktivní pojetí, odpovídá potřebám studentů, mentorů i vyučujících, je zpřístupněn primárně v elektronické podobě a umožňuje flexibilní propojení s webem praxí[1].

Fakulta sociálních studií udržuje dlouholetou spolupráci s řadou odborných pracovišť nejen na Ostravsku, ale v rámci celé ČR a v zahraničí. Tato spolupráce spočívá především v realizaci praxí studentů na odborných pracovištích a v zapojení odborníků z praxe do výukového procesu. Výjimkou však není ani spolupráce fakulty a organizací na výzkumných projektech, workshopech, konferencích a dalších aktivitách. Vzhledem ke snaze propojit teoretickou a praktickou stránku vzdělávání studentů a zároveň ve snaze přiblížit odborné praxe studentů reálnému výkonu profese zdravotně-sociálního pracovníka, byli do procesu tvorby předkládaného dokumentu zapojeni odborníci z praxe, studenti a akademici. Samotné tvorbě předcházela evaluace dosavadního systému odborného praktického vzdělávání.

Za připomínkování textu děkujeme Mgr. Kateřině Cilečkové, Ph.D., Mgr. Elišce Černé, Ph.D., PhDr. Zuzaně Černé, Mgr. et Mgr. Kateřině Glumbíkové, Ph.D., Mgr. Vendule Gojové, Ph.D., Mgr. Monice Chrenkové, Ph.D., doc. Mgr. Marii Špiláčkové, Ph.D., Barboře Fajové, Markétě Mikulíkové, Kláře Novotné, Veronice Pakostové, Marii Pinďákové, Robinu Valasovi a Haně Veselé.

Recmanová, Vaňharová

červen 2019

[1] Průvodce je k dispozici zde.

Úvod

Studijní opora *Praxe krok za krokem – Průvodce odborným praktickým vzděláváním ve zdravotně-sociální péči*(dále jen „Průvodce“) je určena studentům bakalářského studijního programu Zdravotně-sociální péče, jejich mentorům z organizací, kde vykonávají odborné praxe, a vyučujícím předmětů odborná praxe a kazuistický seminář. Dokument systematicky provází všechny tři strany systémem odborného praktického vzdělávání, pomáhá jim strukturovat práci a připravovat studenty na výkon povolání.

Studenti se s Průvodcem seznamují samostatně, před výkonem odborné praxe. V rámci prvního setkání k odborné praxi vyučující předmětu se studenty shrne klíčové body Průvodce a diskutuje případné otázky. Student má na každé praxi povinnost poskytnout Průvodce svému mentorovi.

Průvodce je členěn do pěti kapitol, které čtenáře postupně seznamují s jednotlivými aspekty odborného praktického vzdělávání u studijního programu Zdravotně-sociální péče. V první kapitole se čtenář seznámí se systémem odborného praktického vzdělávání, který je tvořen třemi pilíři: odbornou praxí, kazuistickým seminářem a supervizí praxí. Druhá kapitola popisuje role a činnosti subjektů zapojujících se do odborného praktického vzdělávání. Jsou jimi vysoká škola, místo výkonu odborné praxe a student. Třetí kapitola přibližuje jednotlivé fáze odborné praxe. Zejména studentům poskytuje potřebné informace o volbě místa výkonu odborné praxe, postupu pro její dohodnutí, podmínkách k zahájení praxe, její realizaci a následně k jejímu ukončení. Čtvrtá kapitola uvádí stěžejní právní aspekty odborné praxe, s důrazem na povinnou mlčenlivost a ochranu osobních údajů a odpovědnost za škodu vzniklou v rámci odborné praxe. Poslední kapitola je přehledem úkolů pro jednotlivé odborné praxe.

Pro větší přehlednost a zjednodušení textu bude využíváno generické maskulinum. Jedná se o neutrální využívání mužského rodu, který označuje jak muže, tak ženy. Osoby, na které jsou cíleny intervence sociální práce, budou označovány pojmem „klient“, byť je toto označení v zahraniční literatuře stále více nahrazováno pojmem „uživatel“.[2] Osoby, které jsou spojovány s praxí ve zdravotnictví, jsou souhrnně označovány pojmem „pacient“.

[2]Označení „uživatel“ je v české sociální práci typicky spojeno se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Studenti však často realizují odborné praxe i v jiných zařízeních než jen v sociálních službách. Pojem „klient“ je tak zde využíván z hlediska svého širšího rozměru.

1 SYSTÉM ODBORNÉHO PRAKTICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Odborné praktické vzdělávání je součástí přípravy budoucích zdravotně-sociálních pracovníků. Student si v jeho rámci kontinuálně a systematicky osvojuje a prohlubuje kompetence (znalosti, schopnosti a dovednosti) potřebné pro výkon nelékařského zdravotnického povolání zdravotně-sociálního pracovníka a sociálního pracovníka. Systém odborného praktického vzdělávání je postaven na **třech pilířích**: ***odborných praxích, kazuistických seminářích*** a na ***supervizi praxí***.

1.1 Odborná praxe

Odborná praxe se řadí mezi povinné předměty[3]. Student ji realizuje ve státních či nestátních organizacích (***místech výkonu odborné praxe***), v nichž je vykonávána sociální nebo zdravotně-sociální práce.

Cílem odborné praxe je nabýt zkušenosti s výkonem dané profese; získat, umět použít a dále rozvíjet kompetence potřebné pro výkon povolání zdravotně-sociálního pracovníka; budovat profesní identitu; a umět propojovat teoretické znalosti s praxí.

V průběhu celého studia student vykoná celkem jedenáct odborných praxí, které lze realizovat jak v České republice, tak i v zahraničí. **Praxi lze na jednom pracovišti absolvovat pouze jednou**. V případě, že má daná organizace více oddělení (např. nemocnice, úřady), nebo více služeb zaměřených na různé cílové skupiny, případně na různé formy poskytování sociálních služeb (terénní, ambulantní, pobytové), je za jedno pracoviště považováno dané oddělení nebo služba. Příkladem: v jedné nemocnici je možné realizovat dvě odborné praxe, pokud je student pokaždé na jiném oddělení, případně pokud praxi vykonává v rámci jiné formy péče (akutní, následná). Výjimky lze udělit po konzultaci s garantem odborného praktického vzdělávání (např. v případě práce na VŠKP v dané organizaci).

[3] Odborná praxe ve studijním programu Zdravotně-sociální péče činí 1008 hodin. Rozsah praxe je dán Minimálním standardem vzdělávání v sociální práci a dle §9 vyhl. č. 55/2011 Sb., o činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů a §9, odst.b) vyhl. č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. Odborná praxe musí být absolvována ve 100% rozsahu.

Tip pro studenta:*Pokud je vás v ročníku více, kteří máte s nějakou organizací nebo službou dobré zkušenosti, využijte sdílení těchto zkušeností. Usnadní vám to proces vyhledávání a získáte příležitost se vzájemně obohatit, inspirovat a navázat nové kontakty napříč organizacemi.*

Odbornou praxi student vykonává pod vedením ***mentora,*** což je zpravidla zkušený sociální nebo zdravotně-sociální pracovník dané organizace, který provází studenta po celou dobu jeho praxe. Student v rámci odborné praxe plní svůj **individuální cíl, úkoly** zadané dle Průvodce a další úkoly dle pokynů mentora. Na praxi se rovněž očekává **vlastní iniciativa** studenta. Odborná praxe je reflektována prostřednictvím ***kazuistického semináře*** a prostřednictvím ***supervize praxí***.
Před nástupem na první praxi student absolvuje **školení** BOZP, požární ochrany a právních aspektů praxe, které organizuje FSS OU. Bez tohoto školení není možné nastoupit na praxi.

ODBORNÁ PRAXE STUDENTŮ SE SPECIFICKÝMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Studenti se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP) vykonávají praxi ve stejném rozsahu a kvalitě jako studující bez SVP. K vyrovnávání podmínek při studiu v předmětech odborné praxe mohou využít podpory Centra Pyramida na OU. Konzultace k předmětům odborné praxe poskytuje ***fakultní koordinátor pro studenty se specifickými vzdělávacími potřebami*** ve spolupráci s administrátorem odborného praktického vzdělávání.

1.1.1 Formy odborné praxe: průběžná a souvislá

Odborná praxe má dvě základní formy, ***průběžnou*** a ***souvislou***.

Průběžná praxe

- V zimním i letním semestru je realizována v rozsahu 8 vyučovacích hodin od prvního do dvanáctého týdne semestru.
- K realizaci jsou studentům ve vyučovacím týdnu vyčleněny pátky. Po dohodě s mentorem student může vykonávat praxi i v jiné dny, včetně víkendů. Výkon odborné praxe však nesmí zasahovat do rozvrhu jiných předmětů.
- V rámci jednoho týdne si student může rozvolnit požadovaný počet hodin praxe do dvou dní (po dohodě s mentorem).
  Příklad: 4 vyučovací hodiny v pondělí a 4 vyučovací hodiny v pátek.

Souvislá praxe

- V zimním semestru je realizována v celkovém rozsahu 80 vyučovacích hodin v průběhu deseti kalendářních dnů.
- V letním semestru je realizována v celkovém rozsahu 120 vyučovacích hodin v průběhu patnácti kalendářních dnů.
- Obvykle je realizována po uplynutí dvanácti výukových týdnů, tedy v posledních dvou týdnech semestru, případně v průběhu zkouškového období.

Nahrazování hodin

Připadne-li na pátek, který má student vyčleněn k realizaci průběžné praxe, nebo na některý den souvislé praxe **státní svátek**, student nemá povinnost si jej nahrazovat. Vznikne-li studentovi absence z důvodu **nemoci**, má povinnost si praxi nahradit.

1.1.2 Rozdělení odborných praxí podle semestrů

Ročník	Semestr	Název předmětu	Zkratka předmětu	Zaměření odborné praxe
I.	**ZS**	Průběžná praxe 1	KAS/BZPP1[4]	Exkurze v organizacích sociálních a zdravotních služeb
		Souvislá praxe 1	KAS/BZSP1	Volitelné organizace s výkonem sociální / zdravotně-sociální práce
	LS	Průběžná praxe 2	KAS/BZPP2	Volitelné organizace sociálních služeb – cílová skupina dospělých
		Souvislá praxe 2	KAS/BZSP2	Volitelné organizace s výkonem sociální / zdravotně-sociální práce
II.	**ZS**	Průběžná praxe 3	KAS/BZPP3	Volitelné organizace sociálních služeb – cílová skupina seniorů, osob se zdravotním a duševním postižením
		Souvislá praxe 3	KAS/BZSP3	Volitelné organizace zdravotních služeb
	LS	Průběžná praxe 4	KAS/BZPP4	Volitelné úřady
		Souvislá praxe 4	KAS/BZSP4	Volitelné organizace zdravotních služeb – ošetřovatelská praxe
III.	**ZS**	Průběžná praxe 5	KAS/BZPP5	Volitelné organizace sociálních služeb – cílová skupina dětí a mladistvých
		Souvislá praxe 5	KAS/BZSP5	Volitelné organizace zdravotních služeb
	LS	Průběžná praxe 6	KAS/BZPP6	Volitelné organizace s výkonem sociální / zdravotně-sociální práce

[4] Součástí předmětu Průběžná praxe 1 jsou také zpravidla **dvě povinná školení** vztahující se k výkonu odborné praxe na FSS OU.

1.1.3 Zaměření odborných praxí

Odborná praxe může probíhat ***individuálně*** (student ji realizuje samostatně), nebo ***skupinově*** (za účasti dalších studentů). Do skupinových praxí spadají exkurze, které studenti společně realizují v zimním semestru prvního ročníku. Veškeré ostatní praxe již mají podobu individuální.

Exkurze v organizacích sociálních a zdravotních služeb

V zimním semestru prvního ročníku student realizuje v rámci předmětu **Průběžná praxe 1** exkurze do vybraných organizací, v nichž je vykonávána sociální nebo zdravotně-sociální práce s různými cílovými skupinami. Skrze exkurze si student rozšíří přehled o síti zdravotnických organizací a organizací sociální práce. Získá informace o konkrétním pracovišti, o náplni práce sociálních a zdravotně-sociálních pracovníků a dalších zaměstnanců, o týmové spolupráci a spolupráci s dalšími externími subjekty, o klientech dané organizace a jejich potřebách. Student má na exkurzi možnost s personálem pracoviště diskutovat o otázkách souvisejících s výkonem jeho budoucí profese.

Tip pro studenta: *Na exkurzi se můžete ptát například na to, jaká je náplň práce sociálního, resp. zdravotně-sociálního pracovníka, jak probíhá jeho běžný pracovní den, jaké situace nejčastěji řeší, co na své práci nejvíce oceňuje, co je na jeho práci nejnáročnější, co ho vedlo k volbě jeho povolání atd.*

Student v rámci exkurzí navštíví organizace, které se věnují odlišným cílovým skupinám klientů, kterými jsou zejména:

1) senioři,
2) lidé se zdravotním postižením (s tělesným, mentálním nebo kombinovaným postižením či duševním onemocněním),
3) děti a mládež / rodiny s dětmi,
4) osoby vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením (zejména vyloučením z bydlení),
5) osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách (případně osoby s behaviorální závislostí).

Jednotlivé exkurze domlouvá administrátor odborného praktického vzdělávání. Ve vztahu ke studentoviprobíhají***skupinově***v předem***určených***organizacích a za účasti doprovodu ze strany FSS OU. V případě **absence** si student domluví náhradní exkurzi samostatně (v organizaci dle vlastní volby) a do čtrnácti dnů doloží vyučujícímu předmětu Průběžná praxe 1 Potvrzení o absolvování exkurze[5].
Kromě exkurzí v organizacích může být v rámci předmětu Průběžná praxe 1 pro studenty zajištěn přístup na odborné konference; a dle možností je organizováno setkání se zástupci několika organizací, kteří studentům prezentují nabídku výkonu odborné praxe.

[5] Formulář Potvrzení o absolvování exkurze je k dispozici zde.

Vzhledem k tomu, že exkurze zpravidla probíhají ve více skupinách, je poslední setkání v rámci předmětu Průběžná praxe 1 věnováno **vzájemnému představení** jednotlivých navštívených organizací a jejich služeb. Cílem setkání není prezentovat faktické informace, ale zaměřit se na průběh a reflexi vlastního prožitku a vnímání organizace. Studenti mohou využít následující **rámcové otázky**:

1) *Jaký byl název navštívené organizace, co poskytuje za sociální služby a komu?*
2) *Co jsem na exkurzi viděl a co mě nejvíce zaujalo?*
3) *Jak na mě exkurze působila, co ve mně vyvolávala za emoce?*
4) *Co mi exkurze dala, co si z ní odnáším (znalosti, zkušenosti, prožitky…)?*

Studenti mohou u prezentace využít také různé propagační letáky či fotografie organizace.[6]

Praxe ve volitelných organizacích

Ve **volitelných organizacích** student vykonává následující praxe: **Souvislá praxe 1, Souvislá praxe 2, Průběžná praxe 6.**
Odbornou praxi lze realizovat ve státních i nestátních organizacích **sociálních a zdravotních služeb**, v nichž existuje pracovní poměr sociálního, resp. zdravotně-sociálního pracovníka. Výběr místa je na studentově zájmu a preferenci, vyhledává a kontaktuje jej ***individuálně***.
Odbornou praxi **v prvním ročníku není možné vykonávat v nemocnicích a na úřadech** (pro tyto jsou vyčleněny praxe v dalších ročnících).

Praxe ve volitelných organizacích sociálních služeb

V **organizacíchsociálních služeb** student vykonává následující praxe: **Průběžná praxe 2, Průběžná praxe 3, Průběžná praxe 5.**
Odbornou praxi lze realizovat ve **státních i nestátních organizacích sociálních služeb**[7]. Ve výběru konkrétního místa výkonu praxe je student, oproti předešlé variantě, limitován příslušným resortem (Ministerstvo práce a sociálních věcí) a zároveň daným **zaměřením na specifickou cílovou skupinuklientů** (např. dospělé osoby, senioři, děti atd). Příslušné místo pro výkon odborné praxe student vyhledává a kontaktuje ***individuálně***. Podmínkou pro volbu pracoviště je opět existence pracovního poměru sociálního, resp. zdravotně-sociálního pracovníka.

Tip pro studenta: *Pro praxi v organizacích sociálních služeb si můžete vybrat třeba domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, azylový dům pro muže nebo pro matky s dětmi, domov pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení, nízkoprahové zařízení, denní a týdenní stacionář, centrum denních služeb, terénní či ambulantní služby pro osoby závislé na návykových látkách, centrum pro rodinu, intervenční centra apod.*

[6] K fotografování je nutné získat ústní nebo písemný souhlas zástupce organizace. Na fotografiích by měly být zachyceny zejména prostory organizace, nikoli její klienti.
[7] Opět nelze vykonávat na úřadech.

Praxe ve volitelných organizacích zdravotních služeb

V **organizacíchzdravotních služeb** student vykonává následující praxe: **Souvislá praxe 3, Souvislá praxe 4, Souvislá praxe 5.**

Odbornou praxi lze realizovat ve **státních i nestátních organizacích zdravotních služeb**. Kromě omezení v podobě stanoveného resortu (Ministerstvo zdravotnictví) si student volí místo výkonu odborné praxe na základě svých zájmů a preferencí.

V rámci předmětu **Souvislá praxe 4** studenti realizují ve zdravotnických zařízeních tzv. ***ošetřovatelskou praxi***. Při výběru konkrétní organizace nebo zařízení je tedy nutné toto zaměření praxe zohlednit.

V případě, že se studentovi nepodaří dojednat praxi v organizaci poskytující zdravotní služby, může ji vykonat v jiné organizaci, kde jsou poskytovány zdravotně-sociální služby (např. domov se zvláštním režimem, hospic). Podmínkou pro volbu pracoviště je existence pracovního poměru zdravotně-sociálního pracovníka.

FSS OU má s některými ostravskými nemocnicemi uzavřeny ***rámcové smlouvy o umožnění výkonu odborné praxe***. Konkrétně se jedná o Fakultní nemocnici Ostrava a Městskou nemocnici. O praxi v těchto nemocnicích student žádá prostřednictvím administrátora praxí FSS OU. Student však může samostatně kontaktovat i jinou organizaci, v níž chce vykonat odbornou praxi.

Tip pro studenta: *Pro praxi v organizacích zdravotních služeb si můžete vybrat třeba všeobecnou nemocnici, psychiatrickou nemocnici, rehabilitační ústav, pobytovou sociální službu poskytovanou ve zdravotnickém zařízení, ústav pro péči o matku a dítě, léčebnu dlouhodobě nemocných, dětské centrum, dětský stacionář při zdravotnickém zařízení apod.*

Praxe na volitelných úřadech

Na úřadech absolvuje student odbornou praxi v rámci předmětu Průběžná praxe 4.

Odbornou praxi lze realizovat na úřadech, které mají oddělení vztahující se k sociální nebo zdravotní oblasti. Výběr konkrétního úřadu a oddělení je již na studentově zájmu a preferenci. Podmínkou pro volbu pracoviště je existence pracovního poměru sociálního, resp. zdravotně-sociálního pracovníka.

FSS OU má s několika ostravskými úřady uzavřeny ***rámcové smlouvy o umožnění výkonu odborné praxe***[8]. Tyto úřady každý semestr vyčlení několik volných míst k realizaci praxe, která studentům nabízí administrátor odborného praktického vzdělávání. O praxi na těchto úřadech student žádá výhradně prostřednictvím FSS OU. Student může samostatně kontaktovat i jiný úřad, v jehož rámci chce vykonat odbornou praxi.

[8] Přehled úřadů s rámcovými smlouvami naleznete zde.

Tip pro studenta: *Pro praxi na úřadech si můžete vybrat různá oddělení, například oddělení sociálně-právní ochrany dětí, oddělení péče o staré a zdravotně postižené občany, oddělení sociální pomoci osobám v hmotné nouzi, oddělení sociální prevence, oddělení sociálních služeb apod.*

1.1.4 Tandemová praxe českého a zahraničního studenta

Tandemová praxe představuje **společnou praxi českého a zahraničního studenta**. Pro českého studenta se jedná o běžnou formu praxe (průběžnou nebo souvislou). Rozdíl spočívá pouze v tom, že na praxe dochází vždy ve dvojici se zahraničním studentem, kterému poskytuje podporu v oblasti překladu a pomáhá mu zorientovat se v českém systému sociální a zdravotně-sociální práce.
Informace o zahraničních studentech, kteří mají zájem o tandemovou praxi, poskytuje studentům FSS OU administrátor odborného praktického vzdělávání.

Jaké jsou výhody tandemové praxe pro českého studenta?

Tandemová praxe umožňuje českému studentovi prohlubovat své jazykové kompetence; navázat nová přátelství, která lze v budoucnu využít například při návštěvě cizí země; dozvědět se více o cizí kultuře či tradicích; získat podněty a motivaci k výjezdu do zahraničí; získat informace o sociální práci v zahraničí. Ve dvojici se navíc snáze plánují a organizují různé aktivity, studenti se mohou vzájemně podporovat a získávat různé úhly pohledu na plnění úkolů.

Jaké jsou výhody tandemové praxe pro místo výkonu odborné praxe?

Díky přítomnosti českého studenta pracovníci místa výkonu praxe nebudou muset (ale v případě zájmu budou moci) hovořit cizím jazykem. Dále mohou díky zahraničnímu studentovi získat informace o organizaci sociálních a zdravotně-sociálních služeb v zahraničí. Zahraniční student jim může poskytnout inspiraci a nové úhly pohledu na konkrétní sociální témata.

1.1.5 Odborná praxe v zahraničí

Je-li student na zahraničním pobytu, nabízí se **tři možnosti realizace odborné praxe** a kazuistického semináře.

Plnění předmětu v rámci zahraniční školy

Student, který vyjíždí do zahraničí v rámci programu ERASMUS, zjistí, zda je možné absolvovat odbornou praxi a seminář k odborné praxi v rámci nabízených studijních předmětů zahraniční školy[9]. Pokud ano, je ideální oba předměty absolvovat v rámci běžné výuky. Student tak plní k zápočtu požadavky dané

[9] Příklady zahraničních univerzit, které umožnily absolvování odborné praxe a kazuistického semináře v rámci svých studijních předmětů v minulosti, jsou k dispozici zde.

školy. Předměty jsou poté součástí potvrzených předmětů na originálu dokladu ze zahraniční školy (Transcript of Records).
Není-li součástí výuky na zahraniční univerzitě seminář k odborné praxi, v ČR je studentovi automaticky uznán (splní-li podmínky pro udělení zápočtu za odbornou praxi).

Dodatečné plnění předmětu po příjezdu ze zahraničí

Student má možnost absolvovat odbornou praxi a seminář k odborné praxi také po příjezdu ze studijního pobytu. Před odjezdem se spojí s garanty obou předmětů a dohodne se s nimi na podmínkách pro udělení zápočtu.

Alternativní plnění předmětu

Alternativní plnění odborné praxe a semináře k odborné praxi je možné v případě, že v zemi studijního pobytu není možné absolvovat praxi v rámci nabídky předmětů hostitelské univerzity a zároveň student nechce absolvovat předměty až po svém příjezdu ze zahraničí. Student si zajistí v dané zemi praxi sám a zažádá o její uznání na FSS OU.
Alternativní plnění odborné praxe probíhá formou tří až pěti **exkurzí** v organizacích sociální práce. Celkový počet exkurzí závisí na délce pobytu studenta v zahraničí, kdy za jeden měsíc má povinnost absolvovat vždy jednu exkurzi. Z každé exkurze student vyhotovuje zprávu, která má následující strukturu:

1) *Představení organizace* (název organizace, druh organizace, poslání, cíle, poskytované služby, cílová skupina klientů, zdroje financování organizace).
2) *Náplň práce sociálního pracovníka* (jaké konkrétní činnosti realizuje, jak vypadá jeho běžný pracovní den).
3) *Specifika práce s klienty* (jaké konkrétní služby jsou klientům poskytovány, s jakou životní situací se na organizaci nejčastěji obrací).
4) *Metody a techniky sociální práce uplatňované v organizaci*.
5) *Přínos exkurze pro studenta* (jaké student získal znalosti a zkušenosti, co vnímá jako silné a slabé stránky organizace, jak exkurze ovlivnila jeho pohled na cílovou skupinu klientů).

PRACOVNÍ STÁŽ V ZAHRANIČÍ

Praxi v zahraničí lze realizovat i formou **pracovní stáže**. Její zajištění závisí na iniciativě studenta, přičemž s vyřízením formalit mu pomáhá *referent pro zahraniční vztahy FSS OU*. Podmínky pracovních stáží a podmínky pro vysílané studenty se liší dle jednotlivých programů[10]. Náhrada předmětů za pracovní stáž je totožná s výše uvedeným.

[10] Nabídka programů pracovních stáži je uvedena zde.

Prostor pro poznámky
(Jakou zemi chci navštívit? Na koho mám v zahraničí kontakt? …)

1.2 Kazuistický seminář

Kazuistický seminář je povinný předmět, který se váže k odborné praxi. Probíhá v malé studijní skupině, která poskytuje prostor pro sdílení a spolupráci. Cílem kazuistického semináře je reflektovat průběh odborné praxe; kriticky analyzovat získané znalosti, schopnosti a dovednosti potřebné pro výkon povolání zdravotně-sociálního pracovníka; rozvíjet schopnost kritického myšlení a identifikaci s hodnotami zdravotně-sociální péče; reflektovat profesní seberozvoj studenta, plnění individuálního cíle a úkolů vztahujících se ke konkrétní odborné praxi.

Kazuistický seminář probíhá paralelně s průběžnou odbornou praxí. Vede ho zpravidla **zkušený sociální nebo zdravotně-sociální pracovník z praxe**, který studenta provází cyklickým procesem učení[11]:

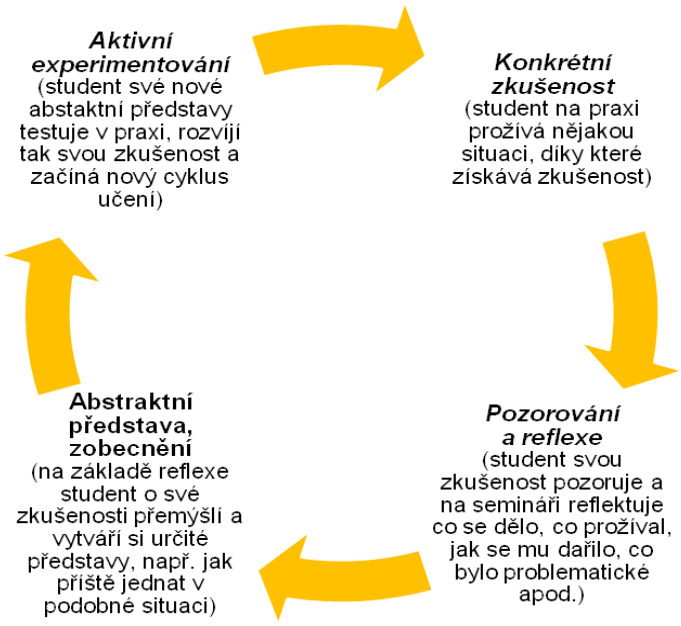

[11] Jedná se o tzv. Kolbův cyklus učení. Více viz např. Reitmayerová, Broumová, 2015.

Student má na semináři možnosti dívat se na situace, které na praxi zažívá, z různých úhlů pohledu. Seminář mu umožňuje naslouchat zkušenostem ostatních studentů a obohacovat tak svou perspektivu. Vyučující semináře se studentem rovněž konzultuje a reflektuje plnění individuálního cíle a úkolů stanovených v Průvodci. Student na semináři získává zpětnou vazbu, která podporuje jeho profesní rozvoj.

Mezi metody a techniky, jež jsou využívány na seminářích, patří například skupinová diskuze, hraní rolí, rozbor kazuistik, brainstorming, práce s formuláři a dotazníky, nácvik zpětnovazebních technik, video-trénink, práce s asociativními kartami nebo nácvik technik aktivního naslouchání.

Dle možností mohou být součástí semináře také diskuze s **konzultanty z praxe**[12]. Skupina konzultantů je tvořena lidmi se zkušeností s využíváním sociálních a/nebo zdravotních služeb. Formou diskuze obohacují studenta o *perspektivu uživatele* zmíněných služeb, přispívají k učení se o komplexnosti a rozmanitosti životních situací lidí, se kterými bude student v praxi přicházet do styku. Student může klást konzultantům otázky zaměřené na jejich zkušenosti s konkrétní životní situací (např. získané tělesné postižení), s využíváním sociálních a zdravotních služeb (např. rehabilitačního ústavu) a na potřeby ve vztahu k sociálním a zdravotně-sociálním pracovníkům (např. co je pro ně důležité v rámci vzájemné komunikace, jaký přístup preferují apod.). Konzultanti z praxe dotváří triádu vyučující – klient – sociální pracovník / zdravotně-sociální pracovník / mentor.

Prostor pro poznámky

(Tipy na otázky pro konzultanty. Co mě na jednotlivých cílových skupinách zajímá? …)

[12] Jedná se o nezávislý kolektiv s názvem Mesom so Mesom, který funguje v rámci FSS OU. Je tvořen lidmi, kteří se v minulosti potýkali například s bezdomovectvím, závislostí na návykových látkách, s nelátkovou závislostí, s účastí v sex byznyse nebo kteří mají zdravotní znevýhodnění.

1.2.1 Rozdělení a zaměření kazuistických seminářů

Ročník	Semestr	Název předmětu	Zkratka předmětu	Zaměření semináře k odborné praxi
I.	LS	Kazuistický seminář 1	KAS/BZKA1	Reflexe Souvislé praxe 1 a Průběžné praxe 2
II.	ZS	Kazuistický seminář 2	KAS/BZKA2	Reflexe Souvislé praxe 2 a Průběžné praxe 3
	LS	Kazuistický seminář 3	KAS/BZKA3	Reflexe Souvislé praxe 3 a Průběžné praxe 4
III.	ZS	Kazuistický seminář 4	KAS/BZKA4	Reflexe Souvislé praxe 4 a Průběžné praxe 5

Hlavní náplní všech kazuistických seminářů je ohlédnutí za předešlou souvislou praxí a reflexe aktuální průběžné praxe, která probíhá současně s kazuistickým seminářem. Student na seminářích sdílí, co na praxi prožil (i v rámci plnění individuálního cíle a úkolů), co si z tohoto prožitku odnáší (z hlediska znalostí, dovedností, pocitů a emocí) a propojuje praktickou zkušenost s teorií.

Za účelem **sledování svého profesního rozvoje** student na všech seminářích reflektuje:

1) V jakých situacích se cítil být na praxi jistý svým jednáním (může se jednat o situaci, ve které věděl, jaká volit řešení; která byla příjemná apod.) a co považuje za své silné stránky.
2) V jakých situacích si nebyl jistý ve svém jednání (může se jednat o situaci, která byla pro studenta matoucí; ve které se cítil být frustrovaný, ve stresu, pod tlakem; která v něm vyvolala silné emoce apod.), a navrhuje možnosti, jak v těchto situacích reagovat.
3) Svůj vztah k profesi zdravotně-sociální péče a jak sám sebe vnímá coby (budoucího) zdravotně-sociálního pracovníka. V reflexi se student zaměřuje především na následující:
    a) jak se vyvíjí jeho dovednosti potřebné pro výkon povolání zdravotně-sociálního pracovníka;
    b) s jakou cílovou skupinou by chtěl pracovat a co potřebuje ve vztahu k této cílové skupině rozvíjet;
    c) s jakou cílovou skupinou by nechtěl pracovat a proč;
    d) jaké má, ve vztahu ke zdravotně-sociální péči, plány do budoucna (např. co si chce vyzkoušet, co se chce naučit, na čem chce v rámci seberozvoje pracovat apod.).

Zároveň každý seminář obsahuje **minimálně dvě dílčí témata**, která jsou rozvíjena zejména prostřednictvím skupinových diskuzí.

Kazuistický seminář 1

Kazuistický seminář 1 je primárně věnován reflexi souběžně realizované ***Průběžné praxe 2***, která je zaměřena na sociální práci s dospělými osobami v organizacích sociálních služeb. V rámci tohoto semináře je reflektována také předchozí ***Souvislá praxe 1***, kterou student realizoval ve volitelné organizaci.Seminář obsahuje dvě **dílčí témata**:

1) **Zdravotně-sociální pracovník vs. sociální pracovník vs. pracovník v sociálních službách**. Student s vyučujícím předmětu diskutuje rozdíly profesí zdravotně-sociální pracovník, sociální pracovník a pracovník v sociálních službách, včetně jejich specifického postavení v rámci systému sociálních a zdravotních služeb.
2) **Informační a komunikační technologie ve zdravotnictví a v sociální práci**.Student si spolu s vyučujícím předmětu prohlédne internetový integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí a internetový Portál České správy sociálního zabezpečení. Diskutuje, co je jeho obsahem a k čemu slouží sociálním, příp. zdravotně-sociálním pracovníkům. Dále student s vyučujícím předmětu diskutuje zásady e-komunikace (např. skrze e-maily či telefonní hovory) a rizika využívání sociálních sítí při práci s klienty, zejména s ohledem na etiku, GDPR a profesní hranice.

Kazuistický seminář 2

Kazuistický seminář 2 je primárně věnován reflexi souběžně realizované ***Průběžné praxe 3***, která je zaměřena na sociální práci s cílovou skupinou seniorů a osob se zdravotním a duševním postižením v organizacích sociálních služeb. Součástí semináře je také reflexe předchozí ***Souvislé praxe 2***, kterou student realizoval ve volitelných organizacích. Seminář obsahuje **dílčí témata**:

1) **Specifika cílových skupin klientů.** Student s vyučujícím předmětu diskutuje specifika různých cílových skupin sociální, resp. zdravotně-sociální práce. V rámci tématu student s vyučujícím předmětu diskutuje také o respektu a důstojnosti ve vztahu ke klientům, konkrétně o ne/vhodnosti různých způsobů jejich označování (např. bezdomovec vs. člověk bez domova, postižený člověk vs. osoba se zdravotním postižením). Dále jsou na semináři diskutovány stereotypy a předsudky studenta a veřejnosti vůči jednotlivým cílovým skupinám klientů.
2) **Rizikové situace ve vztahu sociální, resp. zdravotně-sociální pracovník – klient.** Student s vyučujícím předmětu diskutuje rizikové situace spojené s výkonem praxe (např. zvířata v domácnostech klientů, vzájemný přenos infekce, komunikace s agresivním klientem nebo klientem pod vlivem návykových látek, akutní zhoršení zdravotního stavu klienta, havarijní stav bytového domu atd.), včetně návrhů jejich možného řešení.

Kazuistický seminář 3

Kazuistický seminář 3 je primárně věnován reflexi souběžně realizované ***Průběžné praxe 4***, kterou student vykonává na volitelných úřadech. V rámci tohoto semináře je reflektována také předchozí ***Souvislá praxe 3*** zaměřená na zdravotně-sociální práci ve volitelných organizacích zdravotních služeb.

Seminář obsahuje **dílčí témata**:

1) **Profesní hranice a jejich role ve vztahu sociální, resp. zdravotně-sociální pracovník – klient.** Student diskutuje s vyučujícím předmětu nastavení profesních hranic (např. z hlediska způsobu komunikace, hloubky vzájemného vztahu či sdílení zodpovědnosti), jejich porušení a následné řešení.
2) **Práce s nedobrovolným a nemotivovaným klientem.** Student s vyučujícím předmětu diskutuje specifika a možnosti práce s nedobrovolným či nemotivovaným klientem.

Kazuistický seminář 4

Kazuistický seminář 4 je primárně zaměřen na reflexi souběžně realizované ***Průběžné praxe 5***, která je zaměřena na cílovou skupinu dětí a mladistvých. V rámci tohoto semináře je reflektována také předchozí ***Souvislá praxe 4*** zaměřená na sociální práci ve zdravotnictví.

Seminář obsahuje **dílčí témata**:

1) **Práce s klientem závislým na vysoké míře podpory sociálního, resp. zdravotně-sociálního pracovníka.** Student s vyučujícím předmětu diskutuje zásady prevence vzniku závislosti klienta na vysoké míře podpory sociálního nebo zdravotně-sociálního pracovníka a diskutuje možnosti práce s klientem, u kterého již tato závislost vznikla.
2) **Hodnoty sociální práce.** Student s vyučujícím předmětu diskutuje, jaké vlastnosti a dovednosti by měl mít „dobrý“ sociální a zdravotně-sociální pracovník ve vztahu ke konkrétním cílovým skupinám. Pokud sám sebe srovná s tímto ideálem, zamýšlí se, jaké jsou jeho silné stránky a co potřebuje posílit, aby se mu přiblížil. Dále student na semináři identifikuje hodnoty zdravotně-sociální péče, které jsou pro něj zásadní a v čem spatřuje jejich význam pro praxi. Rovněž se zamýšlí, zda je nějaká hodnota, se kterou se zcela neztotožňuje, a pokud ano, reflektuje, čím to může být způsobeno a jak může pracovat na jejím přijetí.

1.3 Supervize praxí

Nedílnou součástí výkonu profese zdravotně-sociálního pracovníka je uvědomování si sebe sama v procesu profesionálního pomáhání prostřednictvím supervizí. Supervize praxí je povinný předmět, v jehož rámci student získá základní znalosti o supervizi a jejím průběhu. Rozvíjí také svou dovednost formulovat zakázku supervize v praxi, připravuje se na aktivní participaci v supervizních skupinách v oblasti sociální a zdravotně-sociální práce, učí se sebereflexi a získává nadhled nad vykonávanou odbornou praxí.

Na rozdíl od seminářů k odborným praxím není supervize praxí věnována reflexi plnění úkolů, individuálních cílů. Supervize praxí probíhá, podobně jako semináře, v malých studijních skupinách. Je však primárně zaměřena na reflexi a řešení náročných situací, s nimiž se student setkává v průběhu výkonu odborné praxe. Student si tak vyzkouší být aktivním účastníkem supervize, má možnost zpracovávat náročné emoční situace či konflikty související s výkonem odborné praxe a se studiem studijního programu.

Předmět vede zkušený člověk s výcvikem v supervizi – ***supervizor praxí***. Ve výuce ctí a respektuje zásady supervizorů a připravuje pro studenty bezpečné prostředí pro dojednávání supervizní zakázky, formulaci témat, reflexi a získání náhledu na způsoby a možnosti řešení situací formulovaných studenty. Citlivě studentům napomáhá k seberozvoji a provází je procesem změny. Supervize napomáhá k rozvoji dovedností pomáhajícího profesionála a student se naučí, jaké typy supervizí existují, kdyo supervizi žádat, jak formulovat zakázku, prezentovat své téma a jak je důležité vlastní aktivní zapojení.

Prostor pro poznámky

(K jaké situaci z praxe se chci vrátit? V čem mi může skupina pomoci? …)

2 SUBJEKTY ODBORNÉHO PRAKTICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Procesu odborného praktického vzdělávání se plánovaně, systematicky a koordinovaně účastní **tři subjekty**. Jsou jimi ***vysoká škola***, ***místo výkonu odborné praxe***a ***student.*** Následně je vymezeno, jaké jsou jejich role a činnosti ve vztahu k odbornému praktickému vzdělávání.

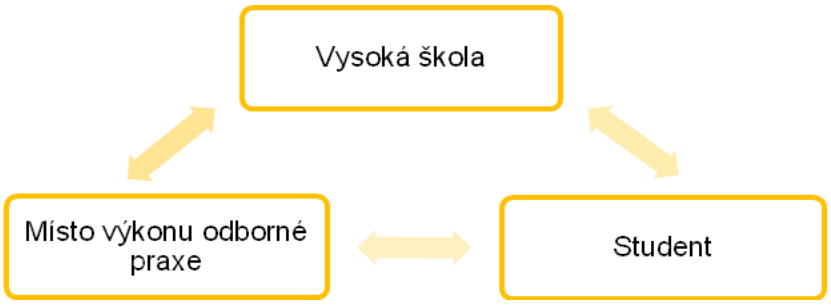

2.1 Vysoká škola

Fakulta sociálních studií Ostravské univerzity odpovídá za odborné praktické vzdělávání studentů v souladu s Profilem absolventa[13]. FSS OU disponuje následující **organizační strukturou** odborného praktického vzdělávání[14]:

[13] Profil absolventa bakalářského studijního programu Zdravotně-sociální péče je součástí přílohy č. 1.
[14] Aktuální kontakt na garanta a administrátora odborného praktického vzdělávání naleznete zde.

2.1.1 Garant studijního programu

Ve vztahu k vysoké škole: garant studijního programu (případně vedoucí katedry – dle jejich domluvy) odpovídá děkanovi fakulty za rozvoj odborného praktického vzdělávání, zabezpečení jeho kvality, pravidelné hodnocení a personální zajištění.

2.1.2 Garant odborného praktického vzdělávání

Ve vztahu k místům výkonu odborné praxe:

- odpovídá za navazování, rozvoj a udržování spolupráce;
- poskytuje organizaci konzultace a řeší náročné či problémové situace ve vztahu k odbornému praktickému vzdělávání;
- přijímá a zpracovává podněty ke zkvalitňování odborného praktického vzdělávání na FSS OU a zprostředkovává organizaci zpětnou vazbu studentů týkající se kvality vedení odborných praxí;
- poskytuje organizaci informace o organizačních změnách a plánovaných akcích na FSS OU ve vztahu k odbornému praktickému vzdělávání;
- organizuje a vede pravidelná setkání zástupců FSS OU s mentory a zástupci organizací.

Ve vztahu ke studentům:

- řeší náročné či problémové situace spojené s odborným praktickým vzděláváním;
- uděluje výjimky v případech, kdy chce student realizovat odbornou praxi nestandardním způsobem (např. v případě průběžné praxe ve dvou různých organizacích, mimo stanovený termín nebo v zahraničí);
- ve spolupráci s oddělením pro zahraniční vztahy poskytuje informace studentům, kteří chtějí realizovat odbornou praxi v zahraničí;

2.1.3 Administrátor odborného praktického vzdělávání

Ve vztahu k místům výkonu odborné praxe:

- domlouvá před začátkem semetru exkurze do organizací pro studenty prvního ročníku prezenčního studia;
- v organizacích, se kterými má FSS OU uzavřenou rámcovou smlouvu o poskytnutí odborných praxí, domlouvá na začátku akademického roku umístění studentů na odborné praxe;
- spolupracuje s garantem odborného praktického vzdělávání na organizaci pravidelných setkání zástupců FSS OU s mentory a zástupci organizací.

Ve vztahu ke studentům:

- v úředních hodinách poskytuje konzultace při hledání a výběru vhodné organizace pro výkon odborné praxe;
- v úředních hodinách poskytuje konzultace v oblasti administrativních záležitostí odborného praktického vzdělávání (např. při uzavírání Smlouvy o zajištění odborné praxe);
- zajišťuje podpis zástupce FSS OU na Smlouvy o zajištění odborné praxe (po jejich vyplnění a podpisu zástupcem organizace);
- organizuje školení k odborným praxím pro studenty prvního ročníku.

2.1.4 Vyučující kazuistického semináře

Ve vztahu ke studentům:

- vytváří bezpečné prostředí pro sdílení zkušeností z odborných praxí, podporuje skupinovou dynamiku jako prostředek k dosahování cílů odborného praktického vzdělávání;
- předává informace o úkolech, jež se vztahují k odborným praxím, podporuje a kontroluje jejich plnění;
- podporuje studenta při stanovování individuálních cílů k jednotlivým praxím, kontroluje a reflektuje jejich plnění;
- poskytuje příležitosti pro rozvoj znalostí a dovedností potřebných pro výkon profese zdravotně-sociálního pracovníka a podporuje studenty v budování profesní identity;
- pomáhá propojovat teoretické znalosti s praktickými zkušenostmi a podporuje kritické myšlení;
- poskytuje zpětnou vazbu, podporuje reflexi a sebereflexi studentů;
- sděluje podmínky k udělení zápočtu za seminář k odborné praxi a po jejich splnění jej také uděluje.

2.1.5 Vyučující odborné praxe

Ve vztahu ke studentům:

- kontroluje veškeré dokumenty potřebné pro udělení zápočtu (informace o místě výkonu odborné praxe, plán odborné praxe, písemné doklady úkolů, reflexi plnění individuálního cíle a potvrzení o absolvování odborné praxe) za průběžné a souvislé odborné praxea uděluje za ně zápočty;
- poskytuje konzultace k podmínkám pro udělení zápočtu za odbornou praxi.

2.1.6 Supervizor odborných praxí

Ve vztahu ke studentům: předává své znalosti a zkušenosti týkající se supervize a poskytuje supervizi k odborným praxím studentů.

2.2 Místo výkonu odborné praxe

V rámci žádosti o odbornou praxi student zpravidla komunikuje se ***zástupcemorganizace***. Odbornou praxi poté vykonává pod vedením ***mentora***[15], což je zpravidla zkušený sociální nebo zdravotně-sociální pracovník organizace, který provází studenta po celou dobu jeho odborné praxe. Může se stát, že se bude studentovi věnovat intenzivně více osob, nicméně mentor představuje klíčovou osobu, na kterou se může student obracet se svými dotazy, potřebami a požadavky.

2.2.1 Zástupce organizace

Ve vztahu k FSS OU:

- spolupracuje s garantem odborného praktického vzdělávání a administrátorem odborného praktického vzdělávání, poskytuje jim aktuální informace o organizaci a dle možností podněty ke zkvalitňování systému odborného praktického vzdělávání na FSS OU;
- účastní se společných setkání zástupců FSS OU s mentory a zástupci organizací.

Ve vztahu ke studentům[16]***:***

- dle možností se účastní úvodního setkání s žadateli o odbornou praxi a poskytuje jim obecné informace o organizaci a možnostech výkonu odborné praxe;
- rozhoduje nebo spolurozhoduje o přijetí studentů na odbornou praxi;
- vyřizuje se studenty Smlouvu o zajištění odborné praxe.

2.2.2 Mentor

Ve vztahu k FSS OU:

- dle možností poskytuje garantovi a administrátorovi odborného praktického vzdělávání podněty ke zkvalitňování systému odborného praktického vzdělávání na FSS OU;
- dle možností se účastní společných setkání zástupců FSS OU s mentory a zástupci organizací.

Ve vztahu ke studentům:

- zodpovídá za jejich odborné vedení na odborné praxi;
- poskytuje informace o organizaci (včetně BOZP a požární ochrany), klientech a nabízí prostor pro otázky;
- dojednává se studentem obsah Plánu odborné praxe a podporuje plnění úkolů studentů stanovených v Průvodci;

[15] V případě, že mentorem není sociální ani zdravotně-sociální pracovník, je nutné, aby tato pozice byla v organizaci obsazena.

[16] V některých organizacích mají pro specifické činnosti spojené s odbornými praxemi vyčleněnou funkci koordinátora odborných praxí.

- poskytuje příležitosti pro rozvoj znalostí a dovedností potřebných pro výkon sociální a zdravotně-sociální práce, předává své odborné znalosti a zkušenosti;
- dle možností nabízí účast na vnitřním chodu organizace (např. formou účasti na pracovních poradách) a poskytuje potřebné interní dokumenty organizace;
- dle možností zprostředkovává přímý kontakt s klienty organizace a jejich sociálním prostředím, zadává rozmanité úkoly a poskytuje studentům možnost samostatně či pod dohledem vykonávat odbornou činnost;
- poskytuje zpětnou vazbu a podporuje sebereflexi studentů;
- usnadňuje komunikaci studentů s personálem pracoviště;
- podílí se na vyplňování relevantních dokumentů k odborné praxi (např. Plánu odborné praxe, Potvrzení o absolvování odborné praxe).

2.3 Student

Ve vztahu k FSS OU:

- před nástupem na odbornou praxi zodpovídá za vyřízení Smlouvy o zajištění odborné praxe (včetně podpisu všemi smluvními stranami) a obeznámení se s jejím obsahem;
- zodpovídá za obeznámení se s pokyny odborného praktického vzdělávání dle Průvodce;
- informuje a konzultuje s garantem odborného praktického vzdělávání případné skutečnosti, které mu brání ve vykonávání nebo dokončení odborné praxe (může se jednat např. o zdravotní komplikace či konflikty s mentorem);
- realizuje hodnocení kvality místa, v němž vykonával odbornou praxi.

Ve vztahu k místům výkonu odborné praxe:

- před nástupem na odbornou praxi si aktivně vyhledává informace o možných místech výkonu odborné praxe a jejich klientech (to zahrnuje např. specifika cílové skupiny);
- řídí se pravidly BOZP, požární ochrany a dodržuje pracovní postupy a pravidla místa výkonu odborné praxe;
- dodržuje zásady etického chování (dle Etického kodexu sociálních pracovníků ČR); zachovává mlčenlivost o skutečnostech, které se dozví při výkonu odborné praxe (a to i po jejím ukončení);
- má povinnost předat mentorovi Průvodce v elektronické podobě (nemá-li jej k dispozici);
- zodpovídá za plnění Plánu odborné praxe, individuálního cíle a úkolů stanovených v Průvodci;
- řídí se pokyny mentora a plní úkoly s ním dohodnuté, vyvíjí vlastní iniciativu a zodpovídá za své jednání;
- reflektuje svou činnost a profesní rozvoj.

3 FÁZE ODBORNÉ PRAXE

Odborná praxe má čtyři fáze, kterými student kontinuálně prochází. Pro tyto fáze jsou charakteristické konkrétní činnosti, které jsou představeny v následujícím textu.

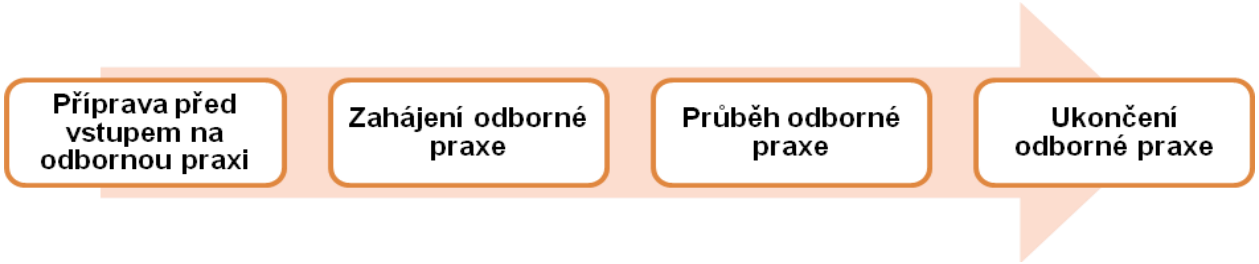

3.1 Příprava před vstupem na odbornou praxi

Při výběru místa výkonu odborné praxe student respektuje *určené* (stanovené fakultou) a *volitelné* (dle preferencí studenta) zaměření praxe. Před výběrem místa by měl zvážit, jestli zde bude možné naplnit *úkoly* stanovené dle Průvodce. Rovněž je nutné respektovat, že na jednom oddělení nebo v jedné službě organizace je možné absolvovat *maximálně jednu praxi* (pokud garant odborného praktického vzdělávání neudělí výjimku).

Nástup na odbornou praxi může pro studenta představovat náročnou situaci. Je vhodné zodpovědět si tyto otázky, které mohou pomoci situaci zvládnout:

- Představte si nějakou stresovou situaci z minulosti. Co vám pomohlo při jejím zvládání? Co naopak nepomohlo?
- Na co všechno se můžete předem připravit, aby došlo k minimalizaci stresu?
- Jak se vám daří v běžném životě navazovat kontakt s cizími lidmi? Co vám pomáhá rozvíjet vzájemnou komunikaci? Co oceňujete, když dělá druhá osoba?

3.1.1 Volba místa výkonu odborné praxe

Při **výběru *volitelného* místa výkonu odborné praxe** je vhodné si položit následující otázky:

- ***Jaká cílová skupina sociální a zdravotně-sociální práce mě zajímá?***

Příklad:

děti a mládež ohrožené společensky nežádoucími jevy	lidé s tělesným postižením	lidé závislý na návykových látkách
lidé žijící v sociálně vyloučených lokalitách	lidé s duševním onemocněním	lidé s nelátkovou závislostí
lidé s dlouhodobým onemocněním	děti s postižením	umírající
rodiny s dětmi	imigranti a azylanti	osoby v krizi
lidé bez domova	senioři	etnické menšiny

- ***Jaká tématika v oblasti sociální a zdravotně-sociální práce mě zajímá?*** *(bezdomovectví, domácí násilí, zdravotní postižení, sociální vyloučení, adopce…)*

Dle tématiky je možné uvažovat např. o volbě konkrétní sociální služby. Příklad:

sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	domov pro osoby se zdravotním postižením
denní/týdenní stacionář	domov pro seniory	azylový dům
odlehčovací služba	sociální rehabilitace	osobní asistence
všeobecná nemocnice	rehabilitační ústav	léčebna pro dlouhodobě nemocné
psychiatrická nemocnice	dětské centrum	hospic
krizové centrum	domov se zvláštním režimem	terénní pečovatelská služba

- ***Jaký typ organizace preferuji?*** (státní, nestátní)
- ***Jak velkou organizaci preferuji?*** (malou, střední, velkou)
- ***Jaké úkoly budu na odborné praxi plnit a kde na nich bude možné pracovat?***
- ***Co očekávám od odborné praxe?*** (co si chci vyzkoušet, naučit se, zažít…)

Dále je dobré zvážit tyto **dvě varianty**:

- *Budu se v průběhu studia věnovat pouze jedné cílové skupině klientů či pacientů, například té, se kterou chci pracovat do budoucna, a systematicky se tak zdokonalovat v jejím rámci?*
- *Budu se v průběhu studia věnovat rozličným cílovým skupinám a získám tak širší přehled a vyzkouším si práci s lidmi, které již možná nebudu mít příležitosti poznat po nástupu do zaměstnání?*

K **nalezení vhodného místa pro výkon odborné praxe** lze využít:

- databázi organizací FSS OU[17];
- konzultace s administrátorem odborného praktického vzdělávání;
- konzultace s ostatními studenty;
- registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV;
- národní registr poskytovatelů zdravotních služeb;
- katalog zdravotnických služeb příslušného kraje;
- elektronický nebo tištěný katalog sociálních služeb (příslušného města).

Prostor pro poznámky

(Tipy pro další místa výkonu odborné praxe, aneb co jsem našel, ale nevyužil…)

[17] Databáze je k dispozici zde.

3.1.2 Postup pro dohodnutí odborné praxe

Postup pro dohodnutí odborné praxe se liší podle toho, zda FSS OU má, či nemá s vybranou organizací uzavřenou **rámcovou smlouvu o umožnění výkonu odborné praxe**. Před kontaktováním vybrané organizace je tedy dobré si nejprve na webu praxí ověřit, zda má univerzita s danou organizací uzavřenou rámcovou smlouvu. Pokud ano, kontaktuje student administrátora odborného praktického vzdělávání, který mu sdělí, jak v případě této konkrétní organizace při dojednání praxe postupovat.

1) Kontaktování zástupce organizace

Jestliže si student vybral k realizaci odborné praxe organizaci, s níž FSS OU nemá uzavřenou rámcovou smlouvu, kontaktuje individuálně zástupce organizace s prosbou o umožnění výkonu odborné praxe. První kontaktování doporučujeme provést **telefonicky nebo osobně**, což zaručuje rychlejší domluvu a větší pravděpodobnost přijetí na odbornou praxi. Není-li to možné, lze využít e-mail.

Zástupce organizace je důležité kontaktovat s dostatečným **časovým předstihem**, alespoň **tři měsíce** před požadovaným termínem zahájení odborné praxe. V opačném případě je možné, že se nedostanete do organizace, o kterou máte zájem, nebo že nestihnete vyřídit potřebnou dokumentaci. Nejžádanější organizace mají plnou kapacitui na rok dopředu.

Při prvním kontaktu je důležité, aby student zástupce organizace informoval o tom, o jakou formu (souvislá, průběžná) odborné praxe má zájem, jaký je její rozsah, odkdy dokdy by měla praxe probíhat. Měl by zjistit, s kým může dále ohledně praxe komunikovat, a je vhodné sdělit svou motivaci pro volbu dané organizace. V rámci prvního kontaktu je možné využít ***Průvodní dopis***[18], jakožto oficiální dokument FSS OU, s prosbou o umožnění odborné praxe.

2) Osobní setkání

Na osobním setkání diskutuje student se zástupcem organizace či jinými osobami zejména následující (je vhodné i v případě uzavřené rámcové smlouvy):

a) jaká jsou očekávání, potřeby a povinnosti studenta ve vztahu k odborné praxi (je dobré, aby student předložil úkoly, které potřebuje dle Průvodce splnit);
b) co může organizace studentovi v rámci odborné praxe nabídnout (do jakých aktivit bude student zapojen, co si bude moct vyzkoušet a naučit se; zda bude možné a reálné, aby student v organizaci splnil požadované úkoly dle Průvodce; zda bude mít student možnost přímé práce s klienty organizace; zda bude mít student možnost být v pravidelném kontaktu se sociálním, příp. zdravotně-sociálním pracovníkem a pozorovat ho při práci);
c) kdo bude mentorem a jak se s ním student může zkontaktovat (je vhodné, aby se budoucí mentor zúčastnil osobního setkání).

[18] Průvodní dopis je k dispozici zde.

Je-li zástupce organizace ochoten přijmout studenta na odbornou praxi, měl by student zvážit, zda je pro něj nabídka organizace přijatelná (ne vždy je organizace schopna naplnit všechny požadavky). Došlo-li k oboustranné dohodě, následuje uzavření ***Trojstranné smlouvy o zajištění odborné praxe***[19]a **domluva na prvním termínu a čase odborné praxe**. Některé organizace nemusí trojstrannou smlouvu akceptovat (mohou mít k dispozici vlastní formulář). Tyto situace je potřebné zkonzultovat s administrátorem odborného praktického vzdělávání (FSS OU se snaží vyjít organizacím vstříc). Má-li FSS OU s danou organizací uzavřenou rámcovou smlouvu, uzavírá se pouze ***Dodatek k rámcové smlouvě o umožnění výkonu odborné praxe***[20].

Trojstranná smlouva / dodatek k rámcové smlouvě musí být provedeny **ve třech vyhotoveních** (jedno připadne studentovi, druhé organizaci, třetí fakultě). Na všech vyhotoveních musí být uvedeny originální podpisy (smlouvu nelze pouze zkopírovat). Jakmile student a zástupce organizace smlouvu/dodatek podepíší, student jej odevzdá administrátorovi odborného praktického vzdělávání. Ten zajistí podpis zástupce FSS OU na všechna tři vyhotovení. **Lhůta** pro vyřízení je zpravidla **10 pracovních dní**. **Bez podpisu smlouvy ze strany FSS OU nemůže student na odbornou praxi nastoupit**. Je proto nutné s touto lhůtou počítat a smlouvu/dodatek zařídit s dostatečným **časovým předstihem**.

Tip pro studenta: *Ujasněte si s mentorem, jaká jsou vaše očekávání, potřeby a povinnosti ve vztahu k odborné praxi. Zjistěte, zda budete mít na praxi možnost naplnit povinné úkoly, co si budete moct vyzkoušet a naučit se, zda budete mít možnost přímé práce s klienty.*

Při dojednávání praxe se informujte, zda na vás má organizace nějaké zvláštní požadavky (např. očkování proti žloutence typu A a B, připojištění proti způsobené škodě, vlastní školení BOZP atd.).

3.2 Zahájení odborné praxe

Při zahájení odborné praxe by měl student s mentorem spolupracovat zejména na těchto bodech:

1) Získání základních informací o organizaci

V rámci každé odborné praxe student zjišťuje základní **informace o místě výkonu odborné praxe**. Tyto zapisuje do stejnojmenného formuláře (vzor je uveden v příloze č. 3)[21]. Formulář si student zakládá do Portfolia jako úvodní stranu ke každé absolvované praxi. Maximum možných informací by si měl student zjistit ještě před samotným nástupem na praxi. Nejjednodušší cestou jsou webové stránky organizace. V rámci prvních tří dnů praxe potom od mentora zjišťuje chybějící údaje.

[19] Formulář smlouvy je k dispozici zde.
[20] Dodatky k rámcovým smlouvám jsou k dispozici zde.
[21] Formulář dokumentu je k dispozici zde.

2) Školení BOZP a požární ochrany

Při zahájení odborné praxe by měl student v organizaci projít školením BOZP a požární ochrany. Součástí může být diskuze týkající se toho, jak se chovat na návštěvách v domácnostech klientů, jak reagovat na agresivní jednání ze strany klientů, jak postupovat v případě, že se klient zraní apod.

3) Prohlídka pracoviště, představení kolegům/klientům

Mentor by měl v rámci prvního dne praxe ukázat studentovi prostory pracoviště, včetně místa, kde si může bezpečně odkládat své osobní věci. Rovněž by měl studentovi předat informace o tom, jaké vybavení pracoviště může využívat (např. stolní počítač, tiskárnu, kopírku, telefon) a k jakým účelům. Součástí prohlídky by mělo být představení studenta kolegům a případně přítomným klientům. Je vhodné, aby si student s mentorem ujasnil způsob představování před klienty.

4) Stanovení docházky na odbornou praxi

Na prvním setkání je nutné domluvit se na dnech a časech pro docházení na praxi. Také je vhodné stanovit si postup pro omluvy a náhrady hodin (např. v případě nemoci studenta). Za tímto účelem je důležité, aby na sebe měli student s mentorem kontakt (telefon nebo e-mail).

5) Sdělení požadavků ze strany FSS OU a organizace

Student má povinnost seznámit mentora s požadavky FSS OU (ideálně v první den praxe). K tomuto účelu mu předá Průvodce v elektronické nebo tištěné podobě (nemá-li jej už k dispozici). Požadavky se týkají zejména role a činností mentora při práci se studentem (včetně společného sestavení Plánu odborné praxe, udělení závěrečného Potvrzení o absolvování odborné praxe a zpětné vazby) a povinností studenta ve vztahu k plnění Plánu odborné praxe, individuálního cíle a úkolů stanovených v Průvodci. Taktéž mentor sdělí své požadavky (případně požadavky organizace) studentovi. Tyto mohou vyplývat z vnitřních směrnic organizace. Některé organizace mají svá specifika týkající se např. oblékání, nošení šperků nebo očkování.

6) Vypracování Plánu odborné praxe a volba individuálního cíle studenta

Tomuto bodu je věnována následující podkapitola.

3.2.1 Plán odborné praxe a individuální cíl

Plán odborné praxe (vzor je uveden v příloze č. 4)[22] je nástrojem, který studentovi **slouží k naplánování činností**, jež bude realizovat v průběhu odborné praxe. Student se jeho prostřednictvím učí vytvářet krátkodobý (u souvislé praxe) a dlouhodobý (u průběžné praxe) plán, včetně časového harmonogramu, učí se vyjednávat (obsah plánu s mentorem) a pracovat s vlastním time-managementem.
Pro mentora je Plán odborné praxe nástrojem k podpoře studenta, jeho vedení, odkazování na adekvátní úkoly či informační zdroje, k jeho hodnocení a popřípadě k rozpoznávání překážek ve výkonu odborné praxe. Plán odborné praxe přispívá ke zkvalitňování spolupráce mezi studentem a mentorem, umožňuje ujasnit si vzájemná očekávání od praxe.

[22] Plán odborné praxe je ke stažení zde.

Student v rámci Plánu odborné praxe postupuje následujícím způsobem:

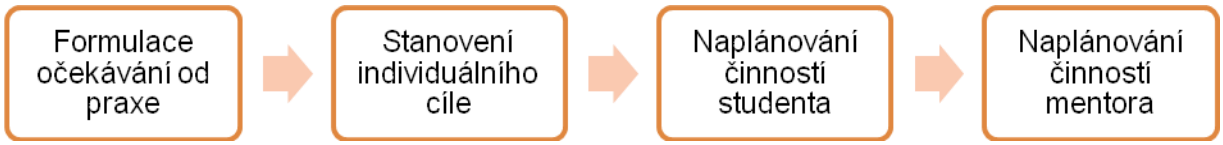

Očekávání od odborné praxe

Před nástupem na praxi student samostatně definuje svá **očekávání** o náplni a průběhu odborné praxe. Stanoví si tak, co by se chtěl na praxi naučit, vyzkoušet si, procvičit nebo zažít. Tato očekávání při nástupu na praxi konzultuje se svým mentorem a společně se snaží nalézt možnosti jejich naplnění.

Individuální cíl

Nejpozději do třetího dne praxe si student stanoví individuální cíl, který vychází z jeho očekávání od odborné praxe. Umožňuje mu plánovat a samostatně korigovat svůj profesní rozvoj. Má být zaměřen na získání nebo rozvoj konkrétní **schopnosti nebo dovednosti** (např. schopnost navazovat kontakt s klienty, schopnost týmové spolupráce, schopnost poskytnout zpětnou vazbu, dovednost asertivního jednání, dovednost práce s elektronickým databázovým systémem, prezentační dovednost, dovednost kreativního myšlení…). S formulací individuálního cíle může studentovi pomoct vyučující nebo mentor. S mentorem je zároveň potřebné zkonzultovat možnosti jeho plnění na pracovišti.
Student může svůj individuální cíl v rámci praxe upravovat. Je-li z různých příčin oproti původnímu předpokladu nerealizovatelný, student jej může reformulovat nebo stanovit cíl nový. Svůj cíl může rovněž rozvíjet a konkretizovat.

K formulaci individuálního cíle je vhodné si položit následující otázky:

- *Co mě zajímá?*
- *Jaké jsou mé silné a slabé stránky / rezervy?*
- *Co se mi na předchozí praxi nedařilo? V čem si nejsem jistý?*
- *V čem se potřebuji zdokonalovat a jak toho můžu dosáhnout?*
- *Čím mohu organizaci přispět?*
- *Jak je možné individuální cíl provázat s mou bakalářskou prací?*

K formulaci individuálního cíle je možné využít pojmy jako „osvojit si“, „rozvinout“, „upevnit“, „vyzkoušet si“, „získat“ apod. Při formulaci je vhodné řídit se pravidlem ***SMART***, tzn. volit cíl, který bude *Specifický, Měřitelný, Akceptovatelný, Realistický a Termínovaný*.
Po každé praxi student písemně hodnotí naplnění individuálního cíle. Reflexe je součástí dokumentu ***Reflexe odborné praxe***.

Jak individuální cíl NEMÁ vypadat:

Individuální cíl nemá být zaměřen na získání informace nebo znalosti, nemá se jednat o účast na nějaké akci/jednání či o pozorování. Příklady nevhodně formulovaných individuálních cílů:

- *Zjistit, jaké informace poskytuje sociální nebo zdravotně-sociální pracovník žadatelům o sociální službu.*
- *Zúčastnit se komunitního plánování (a zjistit, jak probíhá).*
- *Pozorovat sociálního nebo zdravotně-sociální pracovníka při jednání s klientem (a zjistit, jaké uplatňuje komunikační techniky).*

Plánované aktivity studenta a mentora

Nejpozději do třetího dne praxe si student **naplánuje činnosti,** které povedou k plnění jednotlivých úkolů stanovených v Průvodci a individuálního cíle. Poté ve spolupráci **s mentorem** stanoví, v jakých činnostech od něj potřebuje podporu. Součástí plánu mohou být i další činnosti, které si chce student na pracovišti vyzkoušet nebo které od něj naopak požaduje organizace. Je vhodné stanovit časový harmonogram jednotlivých činností. Ještě před oslovením mentora by si však měl student obsah Plánu odborné praxe samostatně promyslet. **Aktivity studenta** by měly tvořit podstatnou část plánu.
Aktivity mentora jsou spíše podpůrné. Mohou spočívat např. v poskytnutí zpětné vazby ke komunikačním dovednostem studenta, ve zprostředkování exkurze do spolupracující organizace, v konzultaci k vybranému tématu, ve zprostředkování interních dokumentů organizace nebo ve zprostředkování sociálního šetření v domácnosti klienta.
Odborná praxe nepředstavuje jednostranný vztah, kdy student z praxe pouze těží. Pro organizaci může představovat určitou časovou zátěž. Vstřícnost organizace ke studentovi může být kompenzována plněním **úkolů zadaných organizací**, resp. mentorem. Student může organizaci pomoci např. s úkony souvisejícími s prací s klienty nebo s administrativou. Takovéto úkoly by však měly vždy souviset s výkonem sociální práce a neměly by studentovi znemožňovat plnění úkolů, které má zadané ze strany fakulty. Činnosti, které bude student pro organizaci vykonávat, musí být rovněž zahrnuty v Plánu odborné praxe.

3.3 Průběh odborné praxe

Jakmile má student vyhotoven Plán odborné praxe, může přejít k jeho plnění. Otevírá se mu prostor pro osvojování a získávání kompetencí, které jsou rozděleny do ***šesti vzdělávacích oblastí***. Tyto oblasti zahrnují konkrétní ***dlouhodobé cíle***, kterých student dosahuje v průběhu celého studia.

Tabulka č. 1: Vzdělávací oblasti a dlouhodobé cíle odborného praktického vzdělávání

Vzdělávací oblasti		Dlouhodobé cíle
1.	***Komunikace a přímá práce s klienty***	Rozvíjet schopnost porozumění životní situaci a potřebám klientů.
		Rozvíjet dovednosti potřebné pro navazování, udržování a ukončování spolupráce s klienty.
		Rozvíjet komunikační dovednosti při práci s klienty.
		Rozvíjet schopnost aplikovat teorie a metody sociální práce do přímé práce s klientem.
2.	***Etika, hodnoty a dilemata v sociální práci***	Rozvíjet způsobilost pro jednání v souladu s etikou a hodnotami sociální práce.
		Rozvíjet citlivost pro etická dilemata sociální práce.
3.	***Právo a administrativa v sociální práci***	Osvojit si schopnost orientace v legislativě a vnitřních pravidlech pracoviště.
		Osvojit si zásady povinné mlčenlivosti a ochrany osobních údajů.
		Osvojit si dovednosti ve vedení spisové dokumentace.
4.	***Fungování organizací sociální práce a jejich řízení***	Rozvíjet schopnost orientace v systému sociálních služeb.
		Rozvíjet znalosti, dovednosti v oblasti síťování.
		Rozvíjet schopnost orientace v systému veřejné správy.
		Rozvíjet schopnosti kooperace na pracovišti.
		Rozvíjet dovednosti potřebné pro zvládání rizikových situací na pracovišti.
5.	***Profesní seberozvoj***	Rozvíjet dovednosti v oblasti profesního sebeřízení.
		Rozvíjet dovednosti v oblasti sebereflexe.
		Rozvíjet dovednosti v oblasti psychohygieny.
6.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka***	Rozvíjet dovednosti potřebné pro navazování, udržování a ukončování spolupráce s pacienty ve zdravotnických zařízeních.
		Rozvíjet schopnost kooperace a sdílení informací v konkrétních zdravotnických zařízeních.
		Rozvíjet dovednosti v komunikaci a spolupráci s rodinnými příslušníky pacientů ve zdravotnických zařízeních.
		Rozvíjet schopnost porozumění životní situaci a potřebám pacientů.
		Rozvíjet schopnosti v preventivních činnostech, depistáži, edukaci a zdravotně výchovné činnosti ve vztahu k pacientům ve zdravotnických zařízeních.
		Rozvíjet dovednosti v péči o zemřelého pacienta a v poradenství pozůstalým.

Dlouhodobých cílů student dosahuje prostřednictvím ***(1) plnění úkolů***, jež jsou stanoveny pro každou odbornou praxi, skrze ***(2) individuální cíle*** a ***(3)sebereflexi***, které jsou věnovány zejména kazuistické semináře. Student na praxi plní i úkoly, jež mu zadá mentor. Je vhodné, aby vyvíjel i vlastní iniciativu, snažil se zkoušet něco nad rámec povinných úkolů (s vědomím mentora). V kapitole 5 uvádíme **rozpis povinných úkolů** dle jednotlivých praxí.

Tip pro studenta:*Zkuste se zamyslet, ke kterým teoretickým předmětům se jednotlivé úkoly vztahují. Využití dosavadních znalostí a případných studijních materiálů vám poté usnadní jejich plnění.*

V průběhu odborné praxe je vhodné, aby student věnoval pozornost **budování kvalitního vztahu s mentorem**, případně dalšími zaměstnanci. Tento vztah může zásadním způsobem ovlivnit profesní rozvoj studenta, zároveň může do budoucna představovat příležitost pro získání zaměstnání a cenných celoživotních kontaktů.
Pro profesní rozvoj studenta je důležitá práce se **zpětnou vazbou**. Může mu ji poskytovat mentor, jiný zaměstnanec nebo klient. Konstruktivní zpětná vazba by měla přinést informace o tom, v jakých oblastech se studentovi daří, co může do příště vylepšit nebo dělat jinak a s jakým doporučením. Ne vždy bude studentovi poskytována automaticky, je proto dobré si o ni v případě potřeby říct. Zpětná vazba může směřovat například ke komunikačním dovednostem studenta, k jeho práci s formuláři nebo k jednání s klienty.

3.3.1 Doložení a reflexe splněných úkolů

Splněné úkoly je možné dokládat a reflektovat **písemně** nebo **ústně**. V obou případech je nutné dodržet povinnou mlčenlivost, ochranu osobních údajů a řídit se Etickým kodexem sociálních pracovníků ČR (např. popisovat práci s klientem s ohledem na lidskou důstojnost). Pokud student čerpá u písemných dokladů z nějakého zdroje (odborná literatura, metodické dokumenty, zákony apod.), je nutné tyto zdroje citovat (dle platné normy ISO 690).

Veškeré úkoly, které student plní na **souvislé odborné praxi**, je nutné dokládat**písemně**. Konkrétní formu si může zvolit dle vlastního uvážení (zvolenou formu je nutné do dokumentace uvést). Tyto úkoly student vkládá do systému Moodle. Kontrolu úkolů provádí příslušný vyučující odborné praxe. Úkoly, které student plní na **průběžné odborné praxi**, dokládá a reflektuje **dle instrukcí vyučujícího semináře** k příslušné praxi. Splněné a schválené úkoly jsou jednou z podmínek k udělení zápočtu za odbornou praxi a seminář k odborné praxi. Vyučující hodnotí jak formální, tak obsahovou stránku dokladů a v případě potřeby poskytuje studentovi zpětnou vazbu, včetně doporučení pro další možnosti profesního růstu. V případě, že doklady nesplňují potřebnou kvalitu, je povinností studenta je přepracovat dle instrukcí vyučujícího.

Písemné formy dokladů a reflexe splněných úkolů

1) **Kazuistika**. Představuje záznam o „příběhu“ klienta (jednotlivce, rodiny, skupiny nebo komunity). Při jeho sestavování se lze opřít o otázky: „kdo“, „co“, „kde“, „jak“, „proč“ a „s kým“. Při psaní kazuistiky je možné využít následující strukturu: vstupní popis situace a účelu kazuistiky, identifikace hlavního problému a jeho podrobnější popis (včetně jeho kontextu), nástin vlastního názoru nebo názoru sociálního pracovníka na řešení situace, hlubší zkoumání nejdůležitějších

aspektů situace (je možné se odkázat na odbornou literaturu, dokumenty apod.), zobecnění předešlých informací a tvrzení a formulace závěrečného návrhu řešení situace. V kazuistice se může objevit osobní i rodinná anamnéza, charakteristika dalších sociálních skupin klienta (např. školní třída) nebo například informace o zdravotním stavu klienta (jsou-li pro situaci relevantní).

2) **Komentovaný popis.** Jedná se o doklad, ve kterém student popisuje, co zjistil v souvislosti s naplňováním úkolů stanovených v Průvodci. Součástí jsou vlastní komentáře a postřehy studenta.

3) **Úvaha.** V úvaze student kriticky analyzuje shodné a odlišné názory získané z četby, pozorování nebo rozhovoru (s mentorem, klientem či jinými osobami) na konkrétní téma. Téma úvahy se může týkat získaných praktických zkušeností, vztahu teorie a praxe nebo například etických otázek, které vyžadují reflexi a kritické přemýšlení.

4) **Záznam z pozorování.** Slouží k popisu a reflexi konkrétní pozorované situace. Záznam by měl obsahovat: cíl pozorování, uvedení do kontextu situace (kde a kdy se odehrála, kdo jí byl účasten, jak dlouho trvala, o co v ní šlo), výsledky a reflexe pozorování ve vztahu k plněnému úkolu. Je-li to v situaci vhodné, lze si v jejím průběhu dělat poznámky (vhodnost lze zkonzultovat s mentorem).

5) **Záznam z rozhovoru/diskuze.** Slouží k popisu a reflexi realizovaného rozhovoru nebo diskuze. Záznam by měl obsahovat: cíl rozhovoru, uvedení do jeho kontextu (kdo rozhovor podnítil, co mu předcházelo, jaká byla role studenta apod.), jaké byly nejdůležitější části rozhovoru, jak na studenta rozhovor působil (co v něm vyvolal za reakce a dojmy), jak byl rozhovor ukončen a co z něj vyplývá. V průběhu nebo po realizaci rozhovoru je dobré si zapisovat klíčové body. Je-li to v situaci vhodné, lze si rozhovor nebo diskuzi nahrát i na diktafon. K tomu je však zapotřebí získat souhlas všech zúčastněných.

Ústní formy dokladů a reflexe splněných úkolů

1) **Individuální nebo skupinová prezentace.** Prezentace slouží k představení konkrétního tématu. Lze ji pojmout různými způsoby, kdy může mít formu ústní prezentace, prezentace s využitím informačních a komunikačních technologií (např. Microsoft PowerPointu) nebo kupř. prezentace s využitím výtvarných potřeb (např. znázornění tématu na flip chartový papír).

2) **Diskuze ve skupině.** Diskuze ve skupině studentů spočívá ve společném řešení nebo zpracování určitého tématu. Dochází v ní k aktivní výměně názorů mezi účastníky, lze hledat shodné nebo rozdílné zkušenosti z praxí či pohledy na konkrétní téma. Studenti z diskuze vyvozují závěry, mohou přitom použít např. různé výtvarné potřeby.

3.3.2 Porfolio odborného praktického vzdělávání

Portfolio odborného praktického vzdělávání (dále jen „Portfolio“) je složka/šanon, kam si student průběžně zakládá dokumenty z odborných praxí a seminářů k odborným praxím. Portfolio umožňuje studentovi dokumentovat celý proces odborného praktického vzdělávání a reflektovat svůj profesní rozvoj. Portfolio lze využít i v budoucnu pro sebeprezentaci u výběrového řízení do zaměstnání.

Portfolio obsahuje **povinné** a **doporučené dokumenty**:

Povinné dokumenty

Za každou odbornou praxi:

1) Informace o místě výkonu odborné praxe
2) Smlouva o zajištění odborné praxe nebo dodatek k rámcové smlouvě
3) Plán odborné praxe
4) Písemné doklady úkolů (stanovených v Průvodci)
5) Potvrzení o absolvování odborné praxe se zpětnou vazbou mentora
6) Reflexe odborné praxe

Za celé studium:

7) Přehled absolvovaných odborných praxí
8) Přehled plnění činností zdravotně-sociálního pracovníka
9) Sebereflexe připravenosti na práci v oboru
10) Strukturovaný životopis

Doporučené dokumenty

1) Interní dokumenty místa výkonu odborné praxe
2) Formuláře, vzory
3) Kazuistiky
4) Potvrzení o školení v rámci odborné praxe
5) Informační brožury, letáky
6) Další dokumenty dle vlastního uvážení

K udělení zápočtu za Průběžnou praxi 6 odevzdává student kompletní Portfolio administrátorovi odborného praktického vzdělávání. Administrátor předává Portfolio studenta komisi u státní závěrečné zkoušky, kde může sloužit jako podklad k položení doplňující otázky, nebo za účelem propojení teorie s praktickou zkušeností studenta. Po úspěšně vykonané státní závěrečné zkoušce je Portfolio studentovi vráceno. Vzor Portfolia je k dispozici u administrátora odborného praktického vzdělávání.

3.3.3 Náročné situace na odborné praxi

Odborné praktické vzdělávání může přinášet náročné situace i nepříjemné prožitky. Není však pravda, že veškeré učení je založeno na pozitivních zkušenostech. Mnoho schopností a dovedností lze naopak získat při jednání se zaměstnancem nebo klientem, který není studentovi příjemný. To nejužitečnější se lze naučit při překonávání obtížných a neúspěšných řešených situací.

Ve vzdělávání lze rozlišovat **tři zóny**: zónu paniky, stresu / učení a komfortu. V zóně komfortu se student cítí bezpečně, dostává se do situací, které zná a umí je řešit. Zóna paniky naopak převyšuje jeho kompetence, jedná se o situace, které prozatím není schopen zvládat. K efektivnímu učení nejvíce dochází v zóně stresu. Ta přináší situace, které jsou pro studenta nové, mohou být nekomfortní, ale zároveň jsou zvládnutelné. Student díky nim rozvíjí své znalosti, schopnosti a dovednosti.

Studentovi i sociálnímu pracovníkovi se může stát, že se na praxi setká s klientem, který v něm bude vyvolávat negativní emoce nebo rušivé pocity, jako jsou například hněv, úzkost, stud či pocit křivdy. Doporučujeme tyto pocity nikoli přehlížet či potlačit, spotřebovává to mnoho sil a vede k budování „bariér“. Naopak je dobré tyto pocity vnímat, zkoumat a snažit se jim porozumět – ptát se sám sebe, co za nimi stojí, z jakého důvodu se objevují. Stává se, že lidem na druhých nejvíce vadí ty rysy, které souvisí s odmítáním některých vlastních pocitů nebo jednání. Pokud však přijmeme své „zakázané“ pocity, smíříme se s nimi, přestanou nás zneklidňovat u klientů, kteří nás svým jednání dříve provokovali (Kopřiva, 2016). K tomuto mohou studentovi pomoci zejména supervize praxí a semináře k odborné praxi.

Na praxi může rovněž docházet k organizačním, vztahovým nebo jiným nedorozuměním a komplikacím (může se například stát, že mentor nebude mít zájem nebo čas studenta vést, nebo mu bude přidělovat úkoly, které nesouvisí se sociální prací). Pro jejich zvládání je klíčová komunikace mezi dotčenými stranami, vyjasňování vzájemných očekávání a potřeb. Dostane-li se student na praxi do situace nebo konfliktu, který neumí vyřešit, může se o pomoc obrátit na **vyučujícího semináře k odborné praxi** nebo **garanta odborného praktického vzdělávání**. V krajním případě je možné změnit místo výkonu praxe (po konzultaci s garantem).

3.4 Ukončení odborné praxe

Ve fázi ukončení odborné praxe je vhodné, aby student společně s mentorem provedl **rekapitulaci** jejího **průběhu** a **zhodnotil**, nakolik se podařilo naplnit **Plán odborné praxe**, případně co jeho plnění bránilo.
Student po absolvování praxe provede **elektronické hodnocení praxe**. Po jeho vyplnění si vygeneruje a vytiskne formulář **Potvrzení o absolvování odborné praxe**[23], který si nechá potvrdit zástupcem organizace. Součástí formuláře je prostor pro **zhodnocení práce studenta** (z hlediska komunikačních dovedností, jednání s klienty, spolupráce se zaměstnanci organizace a naplňování Plánu odborné praxe) a pro **doporučení**. Tuto zpětnou vazbu vyplňuje mentor a slouží studentovi k podpoře jeho profesního rozvoje.
Nezbytnou součástí ukončení praxe je **rozloučení** se zaměstnanci a klienty organizace a **poděkování** za čas a vedení mentorovi.

3.4.1 Reflexe odborné praxe

Reflexe představuje řízený proces hodnocení konkrétní činnosti. Student ji zpracovává **písemně po každé odbornépraxi** (formulář je k dispozici v příloze č. 5)[24]. Rozsah reflexe je **2–3 normostrany**.

V rámci reflexe odborné praxe student zpracovává tři body:

1) ***Reflexe naplnění individuálního cíle.*** Student popíše, jak bylo cíle dosaženo, a pokud v rámci jeho plnění vznikl nějaký dokument či jiný produkt (např. záznam ze sociálního šetření, vytvořený propagační leták, video, plán nějaké aktivity apod.), může ho doložit jako přílohu.Obsahem reflexe naplnění individuálního cíle mohou být odpovědi na otázky:

   - *Co mi přinesla práce na individuálním cíli?*
   - *Jak se mi dařilo/nedařilo jej naplňovat?*
   - *Podle čeho jsem poznal, že jsem dosáhl pokroku?*
   - *Z čeho jsem měl dojem, že mě v pokroku brzdí?*
   - *Jaké závěry z toho plynou pro příští práci?*

   Může se stát, že student svůj individuální cíl nenaplní. Pokud se tak stane, je potřeba tuto skutečnost reflektovat (co bránilo dosažení cíle, co by bylo možné příště udělat jinak, co tato zkušenost studentovi přinesla apod.).

2) ***Reflexe vlastního působení na praxi.*** Student v rámci (sebe)reflexe přemýšlí a analyzuje, jak probíhal jeho profesní rozvoj na dané praxi, může srovnávat své dřívější kompetence s aktuální situací. K procesu (sebe)reflexe dochází prostřednictvím kladení otázek „sám sobě“, popř. je může studentovi klást někdo jiný (mentor, vyučující).Po ukončení každé odborné praxe by se měl student zamyslet nad těmito otázkami:

   - *Co jsem se v průběhu praxe naučil (znalosti, schopnosti, dovednosti)?*

[23] Postup pro vygenerování formuláře Potvrzení o absolvování odborné praxe je k dispozici zde.
[24] Šablona Reflexe odborné praxe je ke stažení zde.

- *Co se mi podařilo a co považuji za své silné stránky?*
- *Co se mi nepodařilo a v čem vnímám, že se potřebuji a chci dále rozvíjet?*
- *Jaká byla míra mé vlastní iniciativy a aktivity na praxi?*
- *Jak praxe ovlivnila můj vztah k profesi sociální práce a jak vnímám sám sebe coby (budoucího) sociálního pracovníka?*

3) ***Reflexe místa výkonu odborné praxe***. Student v rámci reflexe přemýšlí a analyzuje, jak hodnotí svou praxi ve vztahu k organizaci (pracovišti, zaměstnancům, atmosféře, organizaci práce atd.). Pro reflexi místa výkonu odborné praxe může student využít například následující otázky:

- *Co mě na pracovišti zaujalo?*
- *Co mi v rámci praxe utkvělo v paměti?*
- *Jak na mě pracoviště celkově působilo?*
- *Jaká doporučení bych organizaci nabídl?*

Tip pro studenta:*Doporučujeme si vést již od první odborné praxe terénní deník. Můžete do něj zaznamenávat nejenom znalosti a zkušenosti získané v rámci plněných úkolů, ale také své otázky, zajímavosti, náročné situace, postřehy, pocity, nápady či kontakty. Terénní deník představuje užitečný nástroj pro sledování svého profesního rozvoje a pro psaní sebereflexe odborného praktického vzdělávání za celé studium.*

3.4.2 Podmínky k udělení zápočtů

Zápočet za **odbornou praxi** (průběžnou i souvislou) uděluje **vyučující dané praxe**. Zpracované úkoly a dokumenty student vkládá zpravidla (dle domluvy s vyučujícím) do systému Moodle. Vyučující studentovi poskytuje zpětnou vazbu a v případě, že úkoly a doklady nesplňují potřebnou kvalitu, je povinností studenta je přepracovat dle instrukcí vyučujícího.
V případě **souvislé praxe** vyučující dané praxe kontroluje veškeré dokumenty, včetně písemných dokladů úkolů a reflexe odborné praxe. V případě **průběžné odborné praxe** s povinnými úkoly a reflexí praxe student aktivně pracuje v rámci kazuistických seminářů. Proto je kontroluje vyučující kazuistického semináře a jsou také podmínkou k udělení zápočtu z tohoto předmětu.
Podmínkou pro splnění veškerých praxí (včetně exkurzí) je 100% účast na praxi. V případě nemoci nebo jiného důvodu pro absenci na praxi je student povinen si praxi nahradit a absolvovat ji v plném rozsahu.

Průběžná praxe 1

Pro udělení zápočtu za **Průběžnou praxi 1** student zpracovává **PowerPointovou prezentaci** zaměřenou na jednu z organizací nebo zařízení navštívené v rámci exkurzí. Jednotlivá zařízení jsou studenty **prezentována v rámci společného setkání**, zpravidla po poslední exkurzi.

Průběžná praxe 2, 3, 4, 5

Pro udělení zápočtu za **Průběžnou praxi 2,3,4,5** student dokládá, zpravidla do systému Moodle, následující dokumenty:

1) ***Plán odborné praxe;***
2) ***Potvrzení o absolvování odborné praxe se zpětnou vazbou mentora.***

Průběžná praxe 6

Vzhledem k tomu, že poslední průběžná praxe již **není doprovázena kazuistickým seminářem**, dokládá student pro udělení zápočtu (do systému Moodle) **navíc** následující dokumenty:

1) ***Informace o místě výkonu odborné praxe;***
2) ***Písemné doklady úkolů (stanovených v Průvodci);***
3) ***Reflexi odborné praxe.***

Podmínkou pro udělení zápočtu za poslední průběžnou praxi je též odevzdání zkompletovaného **Portfolia** administrátorovi odborného praktického vzdělávání. Součástí Portfolia by již měl být také ***strukturovaný životopis***, ***přehled absolvovaných praxí***[25], ***přehled plnění Činností zdravotně-sociálního pracovníka***[26] a ***sebereflexe připravenosti na práci v oboru***. Administrátor předá Portfolio komisi u studentovy **státní závěrečné zkoušky**. To může být využito jako podklad k položení doplňující otázky, za účelem propojení teorie s praktickou zkušeností studenta. Po státní závěrečné zkoušce je Portfolio studentovi vráceno.

Kazuistický seminář

Pro udělení zápočtu za všechny **kazuistické semináře** je nutná **povinná účast na cvičeních** v rozsahu stanoveném vyučujícím daného semináře. Vzhledem k tomu, že je kazuistický seminář doprovodným seminářem k průběžné praxi, je zde pracováno také s úkoly a reflexí, které jsou součástí průběžné praxe. Z tohoto důvodu student v rámci kazuistického semináře zpracovává:

1) ***Informace o místě výkonu průběžné odborné praxe;***
2) ***Písemné doklady úkolů (stanovených v Průvodci) z průběžné odborné praxe;***
3) ***Reflexi odborné praxe;***
4) ***Další požadavky a úkoly stanovené vyučujícím kazuistického semináře.***

Forma plnění a odevzdání úkolů a reflexe praxe je dána vyučujícím příslušného kazuistického semináře.

[25] Šablona pro vytvoření přehledu absolvovaných praxí je ke stažení zde.
[26] Šablona pro vytvoření přehledu plnění činností zdravotně-sociálního pracovníka je ke stažení zde.

Souvislá praxe

Pro udělení zápočtu za **Souvislou odbornou praxi** student dokládá, zpravidla do systému Moodle, následující dokumenty:

1) ***Informace o místě výkonu odborné praxe;***
2) ***Plán odborné praxe;***
3) ***Potvrzení o absolvování odborné praxe se zpětnou vazbou mentora;***
4) ***Písemné doklady úkolů (stanovených v Průvodci);***
5) ***Reflexi odborné praxe.***

4 PRÁVNÍ ASPEKTY ODBORNÉ PRAXE

V následující kapitole jsou popsány právní aspekty odborné praxe týkající se **povinné mlčenlivosti a ochrany osobních údajů** a **odpovědnosti za škodu vzniklou v rámci odborné praxe**.Studenti realizují odbornou praxi zejména v oblastech, které jsou upraveny následující legislativou:

1) **Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.** Dle § 1 zákon upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči; podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb; výkon veřejné správy v oblasti sociálních služeb; inspekci poskytování sociálních služeb; předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
2) **Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě.** Zákon upravuje úkony probace a mediace ve věcech projednávaných v trestním řízení; upravuje působení úředníka a asistenta probační a mediační služby.
3) **Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.**Zákon specifikuje sociálně-právní ochranu dětí, uvádí její opatření a zařízení, upravuje práva a povinnosti při výkonu pěstounské péče, sociální kuratelu či sociálně-právní ochranu v mezinárodním kontextu.
4) **Vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.**Vyhláška upravuje v § 9 činnosti zdravotně-sociálního pracovníka a v § 51 činnosti absolventa studijního oboru sociálního zaměření (sociální pracovník).
5) **Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách.**Zákon upravuje zdravotní služby a podmínky jejich poskytování. Konkrétně upravuje druhy a formy zdravotní péče, práva a povinnosti pacientů a osob pacientům blízkých, poskytovatelů zdravotních služeb, zdravotnických pracovníků, jiných odborných pracovníků a dalších osob v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb. Dále upravuje podmínky hodnocení kvality a bezpečí zdravotních služeb, další činnosti související s poskytováním zdravotních služeb a zapracovává příslušné předpisy Evropské unie.

Práva a povinnosti studentů, vysoké školy a organizace jsou uvedeny v ***Trojstranné smlouvě o poskytnutí odborné praxe***. Před nástupem na první praxi student prvního ročníku absolvuje **školení** BOZP, požární ochrany a právních aspektů praxe, které organizuje FSS OU.

4.1 Povinná mlčenlivost a ochrana osobních údajů

Student je povinen zachovávat **mlčenlivosto skutečnostech, které se dozví při výkonu odborné praxe** nebo v přímé souvislosti s ní, a to i po jejím ukončení. Tato povinnost je stanovena ve smlouvě o zajištění odborné praxe a vztahuje se i na semináře k odborné praxi a supervizi praxí.
Student může na praxi vykonávat činnosti související s **klientem** organizace jen s jeho **souhlasem**. Ten může být udělen ústně (např. v rámci sociálního šetření) nebo písemně (může být ukotven např.

v informovaném souhlasu, který klient podepisuje v rámci poskytování sociální služby). Bez souhlasu klienta může student vykonávat ty činnosti, při nichž nepřijde do kontaktu s jeho osobními údaji.
Z hlediska legislativy je ochrana osobních údajů zakotvena v **Obecném nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR – General Data Protection Regulation)**. Toto nařízení je platné pro všechny členské země EU a stanovuje zásady a pravidla ochrany fyzických osob v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů. V ČR je platný i **zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů**. Dle § 1 zákon upravuje práva a povinnosti při zpracování osobních údajů a stanoví podmínky, za nichž se uskutečňuje předání osobních údajů do jiných států. Kromě případů uvedených v § 5 lze zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem klientů sociální práce.

Příklady porušení povinné mlčenlivosti a ochrany osobních údajů:

1) Student sdělí jakékoliv údaje o klientovi, které vedou k jeho identifikaci, třetí osobě, např. kamarádovi, rodinnému příslušníkovi, pracovníkovi jiné organizace.
2) Student potká klienta mimo místo výkonu praxe a prozradí jeho identitu třetí osobě (např. sdělí jeho jméno, bydliště nebo popíše, o jakého klienta se jedná, jaký měl životní příběh, jaké jsou jeho osoby blízké apod.).
3) Student na výuce nebo v rámci písemné práce popíše kazuistiku klienta a uvede jeho skutečné identifikační údaje (např. jméno, bydliště, věk apod.).
4) Student v rámci praxe pořídí a zveřejní fotografie klientů (bez jejich souhlasu nebo souhlasu zákonného zástupce).

4.2 Odpovědnost za škodu vzniklou v rámci odborné praxe

Před zahájením odborné praxe je nutné mít uzavřenou ***smlouvu o zajištění odborné praxe*** nebo podepsán ***dodatek k rámcové smlouvě o umožnění výkonu odborné praxe***. Chrání jak studenta, tak organizaci v případě vzniku **škody**. Odpovědnost za škodnou událost, která vznikla v průběhu odborné praxe nebo v přímé souvislostí s ní, upravuje **zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce**, § 391.
Vznikne-li škoda při výkonu praxe nebo v přímé souvislosti s ní studentovi, odpovídá za ni organizace. Naopak, způsobí-li škodu student, odpovídá za ni Ostravská univerzita. Pro tyto případy má s pojišťovnou uzavřené smluvní pojištění odpovědnosti za škodu. **Pokud student nemá podepsanou smlouvu/dodatek a v průběhu odborné praxe vznikne škodná událost, odpovídá za ni a její uhrazení student.**
Studentovi je současně doporučeno sjednat si na dobu odborné praxe individuální pojištění odpovědnosti za škodu, zejména pro případy vysoké finanční škody způsobené třetí straně (nad 50 000,- Kč). Do smlouvy s pojišťovnou je zapotřebí uvést, že se pojistné události vztahují na výkon odborné praxe v organizaci.

Příklady škodných událostí:

1) Při výkonu odborné praxe v dětském centru student nese novou videokameru, kterou chce natočit nácvik dětského představení. Student kameru upustí a vznikne tím škoda ve výši 30 000,- Kč.
2) Při výkonu odborné praxe v domově pro seniory student doprovází klienta na aktivizační službu. Klient při doprovodu upadne a zlomí si ruku.
3) Student v době praxe nasedne do služebního auta pracovníka organizace a během jízdy dojde k nehodě a úrazu studenta.

Postup pro řešení škodné události: Ihned po vzniku události by měl student nahlásit škodu mentorovi nebo zástupci organizace. Ten by měl se studentem sepsat protokol o vzniklé škodě. Pokud studentovi vznikl úraz a je nutné lékařské ošetření, je potřebné lékaři do zprávy nahlásit místo vzniku úrazu a lékařskou zprávu si ponechat. Následně student oznámí škodu garantovi odborného praktického vzdělávání, anebo vedoucímu katedry, který dále postupuje v souladu se Směrnicí rektora č. 214/2015 k uplatňování náhrady škod. Pokud je student pojištěn i individuálně, nahlásí poté škodnou událost pojišťovně dle pokynů smlouvy.

Vznikne-li škodná událost v průběhu **exkurze**, kterou pořádá FSS OU, je posuzována jako škoda vzniklá v průběhu vyučování. Za škodu, která vznikla v průběhu exkurze studentovi (porušením povinností nebo úrazem), odpovídá Ostravská univerzita. Za škodu, kterou na exkurzi způsobil student (vysoké škole, organizaci nebo jejím klientům), je odpovědný on sám.

5 PŘEHLED ÚKOLŮ PRO JEDNOTLIVÉ ODBORNÉ PRAXE

Poslední kapitola obsahuje přehled povinných úkolů, které jsou plněny v rámci jednotlivých praxí během celého studia.

Svá specifika mají úkoly, které student plní v rámci **Souvislé praxe 3, 4, 5**, která je realizována ve zdravotnických službách. Úkoly pro tyto praxe vychází z tzv. ***Činností zdravotně-sociálního pracovníka*** a jsou pro studenty **povinně volitelné**. Jinými slovy se jedná o sadu úkolů, z nichž si student samostatně volí, který úkol a na které praxi splní. Podmínkou je, aby byly během studia **splněny všechny** z těchto úkolů. Doporučený počet úkolů pro jednu praxi ve zdravotnictví je 4. Přehled plnění Činností zdravotně-sociálního pracovníka je povinnou součástí portfolia, jež student odevzdává v závěru studia.

5.1 Souvislá praxe 1

Volitelná praxe v organizacích sociálních služeb	
1.	***Etika, hodnoty a dilemata v sociální práci*** Zjistěte, k čemu je v místě výkonu odborné praxe využíván Etický kodex sociálních pracovníků ČR, a zamyslete se, v čem pro vás, jako budoucího sociálního pracovníka, může být užitečný.
2.	***Právo a administrativa v sociální práci*** Zjistěte, komu (např. státní a nestátní instituce, kolegové v práci, rodina klienta, Policie ČR, soudy aj.) a za jakých podmínek může sociální pracovník poskytovat osobní údaje o klientech. Vyhledejte, které právní ustanovení upravuje tuto oblastajaký je postup správního orgánu a sankce v případě porušení povinné mlčenlivostia ochrany osobních údajů.
3.	***Právo a administrativa v sociální práci*** Nahlédněte do elektronické databáze klientů a zjistěte: a) co je jejím obsahem; b) kdo má do ní přístup a za jakých podmínek do ní mohou nahlížet klienti; c) k čemu je v místě výkonu odborné praxe využívána (např. statistiky). Nebude-li možné do elektronické databáze klientů nahlédnout, zjistěte výše uvedené od sociálního pracovníka.
4.	***Fungování organizací sociální práce a jejich řízení*** Diskutujte se sociálním pracovníkem, jak jsou zaměstnanci pracoviště seznamováni se zásadami bezpečnosti práce a čím se řídí v rámci předcházení a řešení rizikových situací (z hlediska legislativy a vnitřních předpisů).
5.	***Komunikace a přímá práce s klienty*** Pozorujte sociálního pracovníka při jednání s klientem. Zaměřte se na to, jak zjišťuje informace o klientovi, jeho životní situaci a potřebách. Ze svého pozorování sepište záznam. Bude-li to možné, nahlédněte do záznamu z jednání s tímto klientem. Nebude-li pozorování možné, diskutujte se sociálním pracovníkem o tom, jak uvedené informace získává.

5.2 Průběžná praxe 2

Individuální sociální práce – cílová skupina dospělých (ne úřad!)	
1.	***Etika, hodnoty a dilemata v sociální práci*** Zjistěte, s jakými etickými dilematy se setkávají sociální pracovníci v místě výkonu odborné praxe, a zařaďte je do typologie etických dilemat podle Musila, (2004). Diskutujte se sociálním pracovníkem, co mu pomáhá při řešení etických dilemat a jak postupuje.
2.	***Právo a administrativa v sociální práci*** Uveďte alespoň 5 právních předpisů, kterými se musí řídit sociální pracovníci na pracovišti, v němž vykonáváte odbornou praxi.
3.	***Právo a administrativa v sociální práci*** Nahlédněte do spisové dokumentace klienta/klientů a zjistěte, jakým způsobem je v místě výkonu odborné praxe vedena. Zaměřte se na následující: a) jak sociální pracovníci získávají souhlasy klientů se zpracováním osobních údajů; b) jaké obsahuje spisová dokumentace materiály, k čemu slouží a kdo s nimi pracuje; c) kdo má ke spisové dokumentaci přístup, kde je uložena a jaká pravidla se vztahují k její archivaci; d) jak jsou klienti informování o tom, že se o nich vede spisová dokumentace, a jaká jsou jejich práva ve vztahu ke spisové dokumentaci (např. nahlížení do spisu, pořizování kopií aj.). Nebude-li možné do spisové dokumentace nahlédnout, zjistěte výše uvedené od sociálního pracovníka a požádejte ho alespoň o zprostředkování formulářů.
4.	***Fungování organizací sociální práce a jejich řízení*** Pozorujte, jak probíhá během dne vzájemná výměna informací mezi pracovníky, pracovníky a managementem organizace. Zaměřte se zejména na to, jak pracovníci sdílí informace o klientech a organizačních aspektech práce. Představte si, že pracujete v této organizaci, a zhodnoťte, zda by pro vás bylo současné sdílení informací dostačující a zda byste něco změnili. Dále zjistěte, jak je na pracovišti nastaven systém porad a supervizí (v jakém složení probíhají, jak často, kdo je vede a co se v jejich rámci projednává). Bude-li to možné, zúčastněte se pracovní porady.
5.	***Komunikace a přímá práce s klienty*** Pozorujte, jak je v místě výkonu odborné praxe navazován kontakt s klienty. Všímejte si zejména toho, od koho nejčastěji vychází podnět ke spolupráci (např. od sociálního pracovníka, rodiny, klienta aj.) a jaké informace jsou v rámci prvotního kontaktu vzájemně předávány. Reflektujte, jak na vás působilo jednání sociálního pracovníka a zda jste rozuměli tomu, co a proč sociální pracovník dělal. Nebude-li to možné, zjistěte uvedené od sociálního pracovníka.

5.3 Souvislá praxe 2

Volitelná pracoviště odborné praxe (zdravotnické, školské, sociální zařízení)	
1.	***Etika, hodnoty a dilemata v sociální práci*** Diskutujte se sociálním pracovníkem hypotetickou situaci: jste sociální pracovník a klient vám svěří informace, které jsou důležité pro vaše kolegy vzhledem k řešení jeho životní situace. Zároveň vás tento klient požádal, abyste je nikomu nesdělovali. Navrhněte, ve spolupráci se sociálním pracovníkem, postup řešení takovéto situace.
2.	***Právo a administrativa v sociální práci*** Zjistěte, jak je klient v místě výkonu odborné praxe seznamován se svými právy a povinnostmi. Následně si sami vyzkoušejte seznámit klienta s jeho právy a povinnostmi. Nebude-li to možné, ověřte u některého ze stávajících klientů, zda si pamatuje svá práva a povinnosti a jak jim rozumí. Reflektujte, jak se vám plnění úkolu dařilo a jak jste postupovali.
3.	***Právo a administrativa v sociální práci*** Zvolte si jednu konkrétní situaci z místa výkonu odborné praxe, v níž dochází k interakci mezi sociálním pracovníkem a klientem. Popište ji a uveďte, které Standardy kvality se vážou k postupům, jež uplatňuje sociální pracovník. *Příklady situací: jednání se zájemcem o službu; přijetí daru od klienta; řešení stížnosti klienta; poskytnutí základního sociálního poradenství; žádost klienta o nahrávání průběhu jednání se sociálním pracovníkem na diktafon; jednání s klientem, který přišel v doprovodu jiné osoby (např. člena rodiny, přítele) a žádá, aby se tato osoba rovněž účastnila jednání se sociálním pracovníkem; ukončení spolupráce s klientem.*
4.	***Komunikace a přímá práce s klienty*** Pozorujte, jak sociální pracovník buduje a udržuje vztah se svými klienty. Zaměřte se zejména na to, jak s klienty jedná (verbálně i neverbálně) a co dělá proto, aby podpořil vzájemnou důvěru. Reflektujte, jak na vás jednání sociálního pracovníka působiloa zda jste rozuměli tomu, co a proč sociální pracovník dělal. Představte si sebe jako sociálního pracovníka a promyslete, co dalšího lze využít k prohloubení důvěry.
5.	***Profesní a osobní seberozvoj*** Utvořte seznam pěti až deseti věcí, které pro sebe vědomě děláte, abyste načerpali pozitivní energii a zvládali stres.

5.4 Průběžná praxe 3

Individuální sociální práce – cílová skupina senioři, osoby se zdravotním a duševním postižením	
1.	***Fungování organizací sociální práce a jejich řízení*** Identifikujte ve spolupráci se sociálním pracovníkem jednu konkrétní potřebu pracoviště, pracovníka nebo klienta. Domluvte se na možnostech naplnění této potřeby a sestavte plán realizace (kdo co udělá, v jakém termínu apod.). Následně plán zrealizujte a zhodnoťte, jak se vám provedení dařilo. Uveďte faktory, které napomáhaly, anebo znemožňovaly uskutečnit váš plán. *Příklady: Student společně se sociálním pracovníkem reviduje konkrétní směrnici nebo standard. Student společně se sociálním pracovníkem vymyslí a zrealizuje vzdělávací nebo volnočasovou akci pro klienty.*
2.	***Fungování organizací sociální práce a jejich řízení*** Zjistěte a uveďte, co se v místě výkonu odborné praxe rozumí pod pojmem riziková situace. Zjistěte a popište, jak jsou sociální pracovníci seznamováni se zásadami bezpečnosti práce a čím se řídí v rámci předcházení a řešení rizikových situací (z hlediska legislativy a vnitřních předpisů). Následně si zvolte 3 možné případy rizikových situací na pracovišti a navrhněte, jak jim lze předcházet nebo je řešit. Zvolte si případy, jež zahrnují následující varianty: a) klient jako zdroj rizika (např. z hlediska chování, onemocnění); b) sociální pracovník/praktikant jako zdroj rizika (např. z hlediska střetu zájmů, nevhodného chování či nevhodného oblečení); c) prostředí jako zdroj rizika (např. v rámci terénního šetření).
3.	***Komunikace a přímá práce s klienty*** Promluvte si s klientem, snažte se získat základní informace o jeho osobě, životní situaci a potřebách. Průběh tohoto rozhovoru si zaznamenejte a reflektujte, jaké byly vaše pocity.
4.	***Komunikace a přímá práce s klienty*** Pozorujte, jak je v místě výkonu odborné praxe ukončována spolupráce s klienty a hodnocena úspěšnost této spolupráce. Zaměřte se zejména na následující: ▪ jak je klient připravován na ukončení spolupráce; ▪ jakým způsobem a za jakých podmínek dochází k ukončování spolupráce; ▪ jaké informace jsou při ukončování spolupráce vzájemně sdělovány mezi sociálním pracovníkem a klientem; ▪ jaké nástroje využívá sociální pracovník pro hodnocení úspěšnosti spolupráce. Nebude-li to možné, zjistěte uvedené od sociálního pracovníka. Reflektujte, jak na vás působilo jednání sociálního pracovníka a zda jste rozuměli tomu, co a proč sociální pracovník dělal.

5.	***Profesní a osobní seberozvoj*** Zjistěte, jak je v místě výkonu odborné praxe nastaven systém dalšího vzdělávání sociálních pracovníků. Samostatně vyhledejte 3 vzdělávací akce (např. semináře, konference, workshopy), které by mohly být pro sociální pracovníky v místě výkonu odborné praxe přínosné.

5.5 Souvislá praxe 3, 4, 5

Volitelná praxe ve zdravotnických službách – povinně volitelné úkoly	
1.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka*** Pozorujte a popište, jak v místě výkonu odborné praxe probíhá příjem pacienta. Zaměřte se na to, jaké činnosti vykonává v souvislosti s příjmem pacienta zdravotně-sociální pracovník. V případě, že zdravotně-sociální pracovník není u příjmu přítomen, pozorujte a zaznamenejte, kdy a za jakým účelem přichází s pacientem poprvé do kontaktu.
2.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka*** Pozorujte, jak probíhá během dne vzájemná výměna informací mezi pracovníky. Zaměřte se zejména na to, jak pracovníci sdílí informace o pacientech. Dále zjistěte, jak je na pracovišti nastaven systém vizit (v jakém složení probíhají, jak často, kdo je vede a co se v jejich rámci projednává). Bude-li to možné, zúčastněte se vizity a sepište z ní záznam.
3.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka*** Pozorujte mentora při komunikaci s rodinnými příslušníky pacienta (zaměřte se zejména na to, za jakým účelem komunikace probíhá, jaké informace jsou vzájemně sdělovány) a diskutujte, zda se informace, které rodina požaduje, shodují s tím, co jí může zdravotně-sociální pracovník poskytnout. Následně samostatně realizujte rozhovor s rodinným příslušníkem pacienta (rozhovor může být zaměřen například na zajištění další péče o pacienta, na ověření dosud získaných informací o pacientovi nebo na poskytnutí informací o dalších možnostech péče o pacienta). Reflektujte, jak se vám dařilo rozhovor vést. Pokud nebude možné rozhovor s rodinným příslušníkem realizovat, prodiskutujte s mentorem, jak byste v tomto případě alespoň hypoteticky postupovali.
4.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka*** Diskutujte s mentorem, jak probíhá posouzení životní situace pacienta, odkud získává nezbytné informace a k čemu posouzení slouží. Následně realizujte rozhovor s pacientem a sepište z něj záznam. V jeho průběhu se snažte získat základní informace o jeho osobě, životní situaci a potřebách. Reflektujte, jaké byly vaše pocity v průběhu rozhovoru.

5.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka*** Pod dohledem mentora proveďte na vybraném oddělení depistáž, resp. vyhledejte na oddělení pacienty, kteří potřebují intervenci zdravotně-sociálního pracovníka. Svá zjištění diskutujte s mentorem. Následně se v doprovodu mentora zúčastněte sociálního šetření u pacienta a zaznamenejte si informace, které od něj zdravotně-sociální pracovník získává. Ze sociálního šetření utvořte záznam. Následně s mentorem diskutujte potřebnost získaných informací.
6.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka*** Požádejte mentora o možnost seznámení se s nemocničním informačním systémem. Zaznamenejte, které informace zdravotně-sociální pracovník ze systému využívá při své práci a jak v tomto systému svou práci dokumentuje.
7.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka*** Pod dohledem mentora proveďte samostatně sociální šetření u pacienta. V případě sociálního šetření u seniorů a osob s dlouhodobým onemocněním realizujte hodnocení soběstačnosti pacienta (ADL / IADL) pomocí vhodných nástrojů. Lze využít rovněž nástroje k hodnocení kvality života, rizika pádu aj. Ze sociálního šetření proveďte záznam, a pokud to bude možné, dokumentujte zjištěné informace v nemocničním informačním systému.
8.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka*** Diskutujte se sociálním pracovníkem o tom, za jakým účelem a jak často spolupracuje zařízení v rámci poskytování sociálních služeb s jinými aktéry (např. úřady, školy, pojišťovny, soudy…). Aktéry a účel spolupráce zaznamenejte. Následně u konkrétního pacienta vytvořte mapu aktérů, kteří v místě jeho bydliště (a v okolí) poskytují pomoc, která by pro něj byla vhodná.
9.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka*** Na základě informací získaných od vybraného pacienta a jeho rodiny diskutujte s mentorem pacientovu potřebu vrátit se do domácího prostředí. Zaměřte se na výhody a nevýhody jeho aktuálního propuštění, volbu vhodných následných služeb, případně zajištění následné ústavní péče. Poté pod dohledem mentora naplánujte s vybraným pacientem a jeho rodinou konkrétní způsob zajištění další péče o jeho osobu (plán psychosociální intervence) po propuštění ze zdravotnického zařízení.

10.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka*** Vyberte si jednu z následujících možností a realizujte ji s ohledem na cílovou skupinu pacientů v místě výkonu praxe. a) Edukujte pacienta o konkrétní záležitosti, která se jej týká nebo je pro něj nezbytná (např. vyřízení příspěvku na péči, vyřízení příspěvku na zvláštní pomůcku, podání žádosti o vybranou službu apod.). Následně si ověřte, zda pacient všemu porozuměl. Reflektujte, jak se vám plnění úkolu dařilo a jak jste postupovali. b) Připravte si aktivizační činnost vhodnou vzhledem k potřebám cílové skupiny pacientů (trénink paměti, senzomotorické cvičení, hra, návrh rekondičního pobytu apod.). Aktivitu prodiskutujte s mentorem a následně zrealizujte. Reflektujte, jak se vám plnění úkolu dařilo a jak jste postupovali.
11.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka*** Na konkrétním případu pozorujte, jak je v místě výkonu odborné praxe ukončována spolupráce s pacientem. Reflektujte, zda se podle vašeho pozorování liší ukončení spolupráce ve zdravotnickém zařízení a v zařízení sociálních služeb. Následně si pod dohledem mentora samostatně vyzkoušejte ukončení spolupráce (při ukončení pobytu, při zajištění překladu pacienta do jiného zařízení) u konkrétního případu (včetně ukončení dokumentace). Popište, jak jste postupovali. Pokud není v době vaší praxe propouštěn žádný pacient, diskutujte tento proces s mentorem.
12.	***Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka*** Diskutujte s mentorem činnosti, které provádí v souvislosti s úmrtím pacienta. Zjistěte a dokumentujte, jak je v místě výkonu praxe naloženo s věcmi, které v zařízení zůstanou po zemřelém pacientovi. Dle možností pracoviště se zapojte do činností souvisejících se zajištěním pozůstalosti.

5.6 Průběžná praxe 4

Volitelné úřady	
1.	***Etika, hodnoty a dilemata v sociální práci*** Sociální pracovník má podle Etického kodexu etickou zodpovědnost ke klientovi, zaměstnavateli, kolegům, k profesi a ke společnosti. Reflektujte, zda jste se v průběhu odborné praxe ocitli v situaci, ve které byly v rozporu některé z těchto zodpovědností. Pokud ano, uveďte, jak byla situace v místě praxe řešena, případně zda byly využity nějaké sankce (pokud ano, jaké). Pokud ne, diskutujte na toto téma se sociálním pracovníkem. *Příklad: Porodnice žádá po oddělení sociálně-právní ochrany dětí informace o pacientce, ale sociální pracovnice je ve vztahu ke své klientce vázána povinnou mlčenlivostí.*
2.	***Právo a administrativa v sociální práci*** Přečtěte si Standardy kvality vztahující se k místu výkonu odborné praxe. Zvolte si jeden standard a proveďte jeho rozbor: uveďte jeho návaznost na právní předpisy a na vnitřní pravidla pracoviště.
3.	***Komunikace a přímá práce s klienty*** Zúčastněte se, v doprovodu sociálního pracovníka, sociálního šetření a sepište z něj záznam. Reflektujte, jaké byly vaše pocity v průběhu sociálního šetření. Nebude-li možné se sociálního šetření zúčastnit, diskutujte se sociálním pracovníkem o tom, jak probíhá a co je obsahem zápisu ze sociálního šetření.
4.	***Komunikace a přímá práce s klienty*** a) Vyzkoušejte si zpracovat individuální plán[27] klienta. Podle možností si zvolte jednu z následujících variant. b) Ve spolupráci s klientem se pokuste stanovit cíl jeho individuálního plánu (klienta při formulování cíle pouze doprovázejte, nevymýšlejte ho za něj). Reflektujte, jak se vám spolupráce s klientem dařila a jaký postup byste zvolili příště. c) Samostatně si pročtěte jeden individuální plán klienta. Reflektujte, jak na vás individuální plán působí, co byste doplnili nebo změnili. d) Diskutujte se sociálním pracovníkem o tom, jak probíhá individuální plánování (jaká je role sociálního pracovníka a jaká je role klienta) a co je jeho obsahem.
5.	***Profesní a osobní seberozvoj*** Diskutujte se sociálním pracovníkem, které situace/faktory u něj vyvolávají stres a negativně jej ovlivňují. Rozdělte je do kategorií (např. prostředí, organizace, klient, kolegové, spolupracující aktéři, povaha pracovní činnosti aj.). Dále v rámci diskuze zjistěte, co pro sebe sociální pracovník vědomě dělá a co pro něj dělá jeho zaměstnavatel v rámci předcházení syndromu vyhoření. Navrhněte další činnosti, aktivity či postupy pro předcházení syndromu vyhoření.

[27] Základní informace o individuálním plánování a příklady individuálních plánů naleznete zde.

5.7 Průběžná praxe 5

Individuální sociální práce – cílová skupina děti	
1.	***Etika, hodnoty a dilemata v sociální práci*** Zamyslete se, zda jste se v průběhu odborné praxe setkali s řešením nějakého etického dilematu. Pokud ano, popište, o jaké dilema se jednalo, jak sociální pracovník postupoval a jak byste postupovali vy. Pokud ne, diskutujte se sociálním pracovníkem o etických dilematech, s nimiž se setkává nebo může setkat v průběhu práce. Zvolte si jedno z diskutovaných etických dilemat a navrhněte, jak byste postupovali při jeho řešení.
2.	***Právo a administrativa v sociální práci*** Prostudujte si alespoň jeden spis klienta a udělejte jeho rozbor. Zaměřte se na to, co je jeho obsahem, co je povinnou součástí spisu a čím jsou tvořeny případné přílohy. Nebude-li to možné, zjistěte tyto informace od sociálního pracovníka. Dále požádejte mentora o formuláře, které tvoří povinnou součást spisu, a vyzkoušejte si je vyplnit.
3.	***Fungování organizací sociální práce a jejich řízení*** Navrhněte inovaci pro pracoviště, v němž vykonáváte odbornou praxi. K tomuto účelu si můžete zvolit jednu z následujících variant nebo vymyslet vlastní: a) Vytvořte evaluační dotazník nebo dotazník zpětné vazby, který bude určen pro praktikanty nebo klienty organizace. b) Proveďte analýzu dostupných veřejných informací o organizaci, v níž vykonáváte odbornou praxi (např. webové stránky, sociální sítě, letáky, billboardy, reklamy v novinách aj.). V návaznosti na analýzu navrhněte další možnosti prezentace organizace směrem k veřejnosti. c) Vytvořte propagační leták organizace nebo sociální služby. d) Navrhněte aktivitu pro zaměstnance organizace (např. zaměřenou na vztahy v kolektivu). e) Navrhněte aktivitu pro klienty organizace a možnosti její propagace. f) Navrhněte akci pro veřejnost (např. prodejní market, benefiční akce, besídka, den otevřených dveří, workshop).
4.	***Komunikace a přímá práce s klienty*** Realizujte rozhovor s klientem, při kterém využijete konkrétní komunikační techniku nebo techniky (*můžete se inspirovat tabulkou č. 2*). Následně zhodnoťte, co vnímáte jako své silné stránky v rámci komunikačních dovedností a v čem cítíte potřebu se dále zdokonalovat. Nebude-li možné realizovat rozhovor s klientem, proveďte jej se sociálním pracovníkem.

5.	***Komunikace a přímá práce s klienty*** Vyberte si dvě konkrétní situace z místa výkonu odborné praxe a popište je. U první situace identifikujte, jaké metody a techniky sociální práce využívají sociální pracovníci v místě výkonu odborné praxe. U druhé situace samostatně navrhněte, jaké metody a techniky sociální práce byste pro její řešení zvolili vy, a zařaďte je do teoretického rámce sociální práce. Svou volbu zdůvodněte. *Při plnění úkolu se inspirujte Tabulkou č. 3.*

Tabulka č. 2: Příklady komunikačních technik

Ocenění	Poskytnutí zpětné vazby	Sumarizace
Cirkulární dotazování	Nedokončené věty	Práce s tichem
Přerámování	Zázračná otázka	Rekapitulace
Objasňování, vysvětlování	Zrcadlení	Parafrázování
Škálovací otázka	Otázka na výjimky z problému	Obehraná gramofonová deska

Zdroj: Úlehla, 1999; Mikulaštík, 2010; Kopřiva a kol., 2017

Tabulka č. 3: Teorie, metody a techniky sociální práce

Teoretický rámec sociální práce	Metody sociální práce		Techniky sociální práce
	dle cílového subjektu	dle druhu vykonávané činnosti	
Psychodynamické perspektivy Psychosociální přístup Humanistické a existenciální teorie Sociálně psychologické a komunikační modely Kognitivně-behaviorální teorie Úkolově orientovaný přístup Krizová intervence Systemický přístup Antiopresivní přístupy Systémová teorie Ekologický model Kritická sociální práce Radikální sociální práce Feministická sociální práce	Sociální práce s jednotlivcem Sociální práce s rodinou Sociální práce se skupinou Sociální práce s komunitou	Depistáž Divadlo utlačovaných Dohled nad klientem Doprovázení klienta Evaluace Individuální plánování Mapování potřeb klienta Mediace Nácviky sociálních dovedností klienta Případová konference Sanace rodiny Sociální šetření Sociální plánování Sociometrie Supervize Storytelling Vzdělávání a informování klienta Zastupování práv klienta Základní sociální poradenství	Cirkulární dotazování Diagnostické techniky (dotazník, pozorování, rozhovor, test, zkouška aj.) Participativní techniky (den otevřených dveří, focusgroup, kulatý stůl, World Café aj.) Psychomotorická cvičení Projektivní techniky (interpretace obrázků, nedokončené věty, slovní asociace aj.) Relaxační techniky Simulační techniky (hraní rolí, nácviky aj.) Techniky aktivního naslouchání (objasňování, parafrázování, shrnutí, zrcadlení aj.) Zadávání domácích úkolů Zpětnovazební techniky (diskuze, dramatizace, kresba, škály aj.)

Zdroj: Navrátil, 2001; Matoušek, 2007; Matoušek a kol., 2013; Bjelončíková a kol., 2015

(Poznámka k tabulce: pojetí teorií, metod a technik sociální práce se liší dle jednotlivých autorů. Uvedené dělení není striktní, jedná se pouze o příklady sestavené za využití několika odborných zdrojů.)

5.8 Průběžná praxe 6

Volitelná odborná praxe	
1.	***Komunikace a přímá práce s klienty*** Realizujte rozhovor s klientem na libovolné téma. Komunikaci přizpůsobte věku a individualitě klienta. Následně identifikujte: a) jaké pocity jste prožívali; b) jaké fyziologické projevy (např. bušení srdce, červenání se, pocení se) jste u sebe vnímali; c) jaké faktory ovlivňovaly rozhovor (zaměřte se na faktory vnitřní i vnější); d) jak jste se s klientem vzájemně ovlivňovali (např. co jste dělali, abyste zmírnili klientovu nervozitu). *Pozn.: Komunikaci s klientem ovlivňuje řada faktorů, které se mohou vyskytovat na straně klienta, sociálního pracovníka a prostředí. Tyto faktory můžeme rozdělit na vnější (např. místo setkání, čas setkání, hluk, ruch okolí, účel setkání, pravomoci sociálního pracovníka/studenta) a vnitřní (např. komunikační dovednosti zúčastněných, aktuálních psychický stav zúčastněných, osobnost zúčastněných).*
2.	***Profesní a osobní seberozvoj*** Reflektujte, jak se vyvíjely vaše dovednosti, potřebné pro výkon povolání sociálního pracovníka, v průběhu celého odborného praktického vzdělávání. Je něco, co byste nyní udělali jinak než na začátku svých odborných praxí?
3.	***Profesní a osobní seberozvoj*** Popište situaci, která pro vás byla v průběhu výkonu odborné praxe nejnáročnější, a uveďte, v čem pro vás tato náročnost spočívala a jak jste na situaci reagovali.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BJELONČÍKOVÁ, Monika, Kateřina GLUMBÍKOVÁ, Alice GOJOVÁ a Vendula GOJOVÁ, 2015. *Participativní přístupy v sociální práci*. Ostrava: Ostravská univerzita. ISBN 978-80-7464-802-1.

Etický kodex sociální pracovníků České republiky, 2013 [online]. [12. 3. 2019]. Dostupné z: http://socialnipracovnici.cz/public/upload/image/eticky_kodex_sspcr.pdf

KAHÁNKOVÁ, Jana a kol., 2007. *Průvodce odborným praktickým vzděláváním v sociální práci: pro studující*. *Průvodce odborným praktickým vzděláváním v sociální práci: pro studující*. 3. vyd. Ostrava: Fakulta sociálních studií, Ostravská univerzita v Ostravě. ISBN 978-80-7368-468-6.

KOPŘIVA, Karel, 2016. *Lidský vztah jako součást profese*. 8. Vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1147-1.

KOPŘIVA, Pavel a kol., 2017. *Respektovat a být respektován*. 3. vyd. Bystřice pod Hostýnem: Pavel Kopřiva – Spirála. ISBN 978-80 904030-0-0.

MALÍK HOLASOVÁ, Věra, 2010. *Průvodce odborným praktickým vzděláváním v sociální práci: pro mentorky a mentory*. 2. vyd.Ostrava: Fakulta sociálních studií, Ostravská univerzita. ISBN 978-80-7368-470-9.

MATOUŠEK, Oldřich, 2007. *Základy sociální práce*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-331-4.

MATOUŠEK, Oldřich a kol., 2013. *Encyklopedie sociální práce*. 4. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0366-7.

MPSV (Ministerstvo práce a sociálních věcí). *Registr poskytovatelů sociálních služeb* [online]. [1. 2. 2019]. Dostupné z: http://iregistr.mpsv.cz

MUSIL, Libor, 2004. *„Ráda bych vám pomohla, ale…“ Dilemata práce s klienty v organizacích*. Brno: Marek Zeman. ISBN 80-903070-1-9.

NAVRÁTIL, Pavel, 2001. *Teorie a metody sociální práce*. Brno: Marek Zeman. ISBN 80-903070-0-0.

NEDĚLNÍKOVÁ, Dana, 2007. *Průvodce odborným praktickým vzděláváním v sociální práci: pro vyučující semináře k odborné praxi*. V Ostravě: Katedra sociální práce, Zdravotně sociální fakulta, Ostravská univerzita. ISBN 978-80-7368-469-3.

NRPSZ (Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb), 2019[online]. [1. 2. 2019]. Dostupné z: https://nrpzs.uzis.cz/

REITMAYEROVÁ, Eva a Věra BROUMOVÁ, 2015. *Cílená zpětná vazba: metody pro vedoucí skupin a učitele*. 3 vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0988-1.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí.

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Vzdělávací oblasti a dlouhodobé cíle odborného praktického vzdělávání

Tabulka č. 2: Příklady komunikačních technik

Tabulka č. 3: Teorie, metody a techniky sociální práce

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Profil absolventa bakalářského studijního programu Zdravotně-sociální péče

Příloha č. 2: Studijní plán bakalářského studijního programu Zdravotně-sociální péče

Příloha č. 3: Formulář: Informace o místě výkonu odborné praxe

Příloha č. 4: Formulář: Plán odborné praxe

Příloha č. 5: Formulář: Reflexe odborné praxe

Příloha č. 6: Formulář: Přehled absolvovaných praxí

Příloha č. 7: Formulář: Přehled plnění činností zdravotně-sociálního pracovníka

Příloha č. 1:Profil absolventa bakalářského studijního programu Zdravotně-sociální péče

Název studijního programu: Zdravotně-sociální péče

Typ a forma studijního programu: bakalářský, prezenční

Cíle studia:

Cílem studijního programu Zdravotně-sociální péče je připravit vysokoškolsky vzdělané odborníky pro kvalifikovaný výkon povolání sociálního pracovníka a zdravotně-sociálního pracovníka pro oblast zdravotnictví v souladu se zákonnými požadavky (Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách; Zákon č. 55/2011 Sb., o činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních),ve znění pozdějších předpisů. Cílem je získání odborné způsobilosti k výkonu regulovaného povolání zdravotně-sociálního pracovníka a vybavení absolventů teoretickými znalostmi a praktickými dovednostmi a obecnými způsobilostmi s přihlédnutím k jejich co nejširšímu uplatnění při realizaci zdravotně-sociálních služeb a koordinaci rehabilitace.

Profil studijního programu: profesní
Standardní doba studia: 3
Udělovaný akademický titul: Bc.
Garant studijního programu: Mgr. Iva Kuzníková, Ph.D.

PROFIL ABSOLVENTA

Odborné znalosti:

Absolvent:

- má základní znalosti z oboru medicíny, anatomie, patologie, fyziologie, hygieny, interní medicíny, chirurgie, psychiatrie, pediatrie, geriatrie, první pomoci.
- má znalosti v oboru ošetřovatelství, v organizaci a řízení zdravotnictví, z oboru rehabilitace.
- prokazuje znalosti z filosofie, sociologie a etiky, je znalý principů a základních etických problémů, etických kodexů.
- má znalosti teorií a metod sociální práce, má základní přehled o vývoji sociální práce a její legitimitě.
- rozumí aktuální situaci sociální práce ve zdravotních a sociálních službách v ČR a zahraničí.
- je schopen formulovat obsah klíčových činností zdravotně-sociálního pracovníka.
- má znalosti z oblasti veřejného a soukromého práva.

- vymezí aspekty sociální a zdravotní politiky v ČR.
- objasní zásady koordinace rehabilitace a její součásti.
- orientuje se v obecné, sociální a vývojové psychologii, psychologii osobnosti, v problematice psychologických směrů a technik, zná zásady krizové intervence.
- objasní oblasti sociálních norem a deviací.
- rozumí postavení menšinových skupin, zná mechanismy diskriminace.
- prokazuje znalosti komunikace a vedení rozhovoru.
- definuje a charakterizuje výzkum, jeho fáze a obecnou metodologii.
- rozumí procesu výchovy a vzdělávání s ohledem na integraci osob s postižením.
- rozumí konceptům prevence, zná a interpretuje preventivní opatření v souvislosti se sociálními důsledky onemocnění.
- zná klasifikace potřeb, umí specifikovat a rozčlenit potřeby klientů.
- je schopen připravit edukační plán a zajistit edukaci ve zdravém životním stylu a výživě.

Odborné dovednosti

Absolvent:

- umí formulovat a zdůvodnit význam sociální práce ve zdravotních a sociálních službách a její postavení mezi klinickými obory v medicíně.
- dovede obhájit pozici sociálního pracovníka v mezioborovém prostředí zdravotnických služeb.
- analyzuje, zdůvodní a kriticky reflektuje příslušné přístupy a intervence služeb sociální práce, zdravotnictví ve vztahu k lidem se zdravotním postižením.
- zprostředkovává pomoc, projednává záležitosti klientů se správními orgány a jinými organizacemi v zájmu klientů.
- navrhuje a kriticky hodnotí plán zdravotních a psychosociálních intervencí. Aplikuje jednotlivé činnosti zdravotně-sociálního pracovníka.
- posuzuje životní situaci klientů. Umí identifikovat potřeby pacientů vybraných cílových skupin na základě vyhodnocení potřeb. Umí vyhodnotit míru soběstačnosti pacientů.
- provádí základní sociální poradenství.
- poskytuje péči umírajícím, doprovází umírající a podporuje pozůstalé.
- provádí administrativní práce, orientuje se v informačních systémech.
- umí sestavit plán preventivních opatření a aktivně do něj zapojit klienta.
- koordinuje rehabilitační proces a komunikuje s osobami s různým typem onemocnění a zdravotním postižením.
- koordinuje poskytování integrované péče, zprostředkovává spolupráci, komunikaci mezi klientem a odborníky klinických oborů a jiných oborů.
- využívá supervize.
- umí řešit problémy v souladu s etickými principy profese.
- umí reflektovat osobnostní předpoklady a limity výkonu sociální práce.
- vyhledává a kontaktuje jedince, skupiny s důrazem na rizikové klienty.
- metodicky vede a řídí pracovníky dlouhodobé péče při plánování služby pro klienty.

- metodicky usměrňuje a koordinuje zdravotně-sociální péči ve vymezené územní působnosti.
- připravuje a realizuje společenskovědní výzkum.

Obecné způsobilosti

Absolvent:

- zvládá práci s informacemi v oblasti práva.
- ovládá práci s počítačovými programy pro výkon svého povolání.
- důkladně se orientuje a rozumí i náročným odborným textům.
- plynule a spontánně reaguje, využívá jazykové prostředky.
- umí se samostatně a odpovědně rozhodovat.
- umí srozumitelně sdělovat odborníkům i širší veřejnosti vlastní odborné názory, psát odborné texty v českém i cizím jazyce.
- plánuje, podporuje a řídí získávání dalších odborných znalostí, dovedností a způsobilostí ostatních členů týmu.

Příloha č. 2:Studijní plán bakalářského studijního programu Zdravotně-sociální péče

Ročník	Semestr	Název a zkratka předmětu	Zkratka předmětu
I.	ZS	**A – Povinné předměty teoretického základu**	
		Anatomie pro sociální pracovníky 1 –cv.	UAN/0ISP1
		Anatomie pro sociální pracovníky 1	UAN/0IA21
		Filosofie a zdravotnická etika	KAS/BZFZE
		Hygiena a epidemiologie	KHE/0IZHE
		Obecná psychologie a psychologie osobnosti	KAS/BZPSO
		Řízení kvality a bezpečnosti zdravotnické péče	UOM/0IIKB
		Úvod do sociologické teorie	KAS/BZUST
		Základy práva, ochrana osobních údajů	KAM/BZZPO
		A – Povinné předměty profilujícího základu	
		Psychosociální aspekty zdraví a nemoci	KAS/BZPAZ
		Průběžná praxe 1 – propedeutika a exkurze	KAS/BZPP1
		Souvislá praxe 1	KAS/BZSP1
		B – Předměty povinně volitelné – ostatní	
		Latina pro zdravotníky 1	KLA/2LAZ1
I.	LS	**A – Povinné předměty teoretického základu**	
		Anatomie pro sociální pracovníky 2 –cv.	UAN/0ISP2
		Anatomie pro sociální pracovníky 2	UAN/0IA22
		Informační systémy ve zdravotnictví –cv.	KVM/0IISS
		Informační systémy ve zdravotnictví	KVM/0IISP
		Organizace a řízení ve zdravotnictví	UOM/0IIOR
		Teorie sociální práce	KAM/BZTSP
		Úvod do metodologie společenskovědního výzkumu	KAS/BZMEV
		Vývojová a sociální psychologie	KAS/BZVSP
		A – Povinné předměty profilujícího základu	
		Kazuistický seminář 1	KAS/BZKA1
		Průběžná praxe 2	KAS/BZPP2
		Souvislá praxe 2	KAS/BZSP2
		B – Předměty povinně volitelné profilujícího základu	
		Koordinovaná rehabilitace	KAS/BZKOR
		Základy pedagogiky a speciální pedagogiky	KAS/BZPDG

II.	ZS	**A – Povinné předměty teoretického základu**	
		Fyziologie 1 – cvičení	UFY/0IFL1
		Fyziologie 1 – přednáška	UFY/0IFW1
		Metodologie kvantitativního výzkumu	KAS/BZMET
		Patologie	UPA/0IP12
		A – Povinné předměty profilujícího základu	
		Kazuistický seminář 2	KAS/BZKA2
		Komunikace s klientem	KAM/BZKOM
		Paliativní a hospicová péče	KAS/BZPHP
		Průběžná praxe 3	KAS/BZPP3
		Sociální politika a její realizace v právu sociálního zabezpečení	KAM/BZPLP
		Sociální práce s jednotlivcem	KAM/BZSPJ
		Souvislá praxe 3	KAS/BZSP3
II.	LS	**A – Povinné předměty teoretického základu**	
		Fyziologie 2 – cvičení	UFY/0IFL2
		Fyziologie 2 – přednáška	UFY/0IFW2
		Metodologie kvalitativního výzkumu	KAM/BZMEL
		První pomoc – přednáška	AUM/0IPLF
		První pomoc – praktická cvičení	AUM/0IPSP
		A – Povinné předměty profilujícího základu	
		Kazuistický seminář 3	KAS/BZKA3
		Průběžná praxe 4	KAS/BZPP4
		Rodinné právo	KAS/BZROP
		Seminář k bakalářské práci 1	KAS/BZBP1
		Souvislá praxe 4	KAS/BZSP4
		Základy ošetřovatelství pro sociální pracovníky	UOM/0I6ZO
		B – Předměty povinně volitelné profilujícího základu	
		Výživa a dietologie	UFY/0IVDZ
		B – Předměty povinně volitelné ostatní	
		Angličtina 2 (A2)	KAA/0AN2X
		Mobilita	KAM/BZMOB
		Zahraniční studijní pobyt	KAM/BZZAP

III.	ZS	**A – Povinné předměty teoretického základu**	
		Patologická fyziologie – přednáška	UFY/0IPFM
		A – Povinné předměty profilujícího základu	
		Geriatrie a sociální práce se seniory – cvičení	KAS/BZGER
		Geriatrie a sociální práce se seniory – přednáška	KKP/0IGRS
		Interní lékařství pro sociální pracovníky	KKP/0IISP
		Chirurgie pro sociální pracovníky	KCG/0ISP
		Kazuistický seminář 4	KAS/BZKA4
		Průběžná praxe 5	KAS/BZPP5
		Seminář k bakalářské práci 2	KAS/BZBP2
		Sociální práce s rodinou	KAM/BZSPR
		Sociální práce ve zdravotnictví	KAS/BZSPZ
		Souvislá praxe 5	KAS/BZSP5
		B – Předměty povinně volitelné profilujícího základu	
		Sociálně psychologický výcvik	KAS/BZSVY
III.	LS	**A – Povinné předměty profilujícího základu**	
		Průběžná praxe 6	KAS/BZPP6
		Psychiatrie v sociální práci – cvičení	KAS/BZPSY
		Psychiatrie v sociální práci	KNP/0IPPP
		Supervize praxí	KAS/BZSUP
		Základy pediatrie a sociální pediatrie	KAS/BZPED
		B – Předměty povinně volitelné profilujícího základu	
		Etnické skupiny	KAM/BZETS
		Sociální deviace	KAM/BZDEV
		Státní závěrečné zkoušky	
		Státní závěrečná zkouška 1 – obhajoba bakalářské práce	KAS/BZSZ1
		Státní závěrečná zkouška 2 – psychosociální aspekty zdravotně-sociální péče	KAS/BZSZ2
		Státní závěrečná zkouška 3 – klinické obory	KAS/BZSZ3
		Státní závěrečná zkouška 4 – sociální práce a sociální politika	KAS/BZSZ4

Příloha č. 3:Formulář: Informace o místě výkonu odborné praxe

Název organizace, v níž je vykonávána odborná praxe	

Poslání, hodnoty, zásady a cíle pracoviště	
Poskytované sociální / zdravotně-sociální / zdravotní služby (dle zákona č. 108/2006 Sb. a zákona č. 372/2011 Sb.**a jejich formy** (sociální: ambulantní, terénní, pobytová zdravotní: terénní, lůžková, následná, ambulantní)	
Organizační struktura pracoviště (počet zaměstnanců, zastávané profese, pozice v hierarchii)[28]	
Cílová skupina / skupiny klientů / pacientů pracoviště	
Náplň práce sociálního, resp. zdravotně-sociálního pracovníka	
Zdroje financování pracoviště (včetně poskytovaných služeb)	

[28] V oblasti zdravotnictví popište organizační strukturu pracoviště zdravotně-sociálního pracovníka

Síť spolupracujících aktérů
(v rámci poskytování sociálních služeb klientům)

Příklad 1: Domov pro seniory Lada

- **Ordinace praktického lékaře**
  (dochází 1x týdně do zařízení – prohlídky klientů, očkování klientů, dle potřeby lékařské služby pro zaměstnavatele – vstupní, výstupní, periodické prohlídky zaměstnanců)
- **Ordinace odborných lékařů: psychiatr, urolog**
  (dochází do zařízení 1x za 3 měsíce)
- **Dodavatel zdravotnického materiálu a dezinfekcí,**
  dodavatel inkontinenčních pomůcek
  Smluvní lékárna (zajištění léků pro klienty)
- **Dodavatel nutričních výživ pro klienty**
- **Kadeřnice** (1x měsíčně), **pedikérka** (smluvně)
- **Dodavatel celodenní stravy** (domov nemá vlastní kuchyň)
- **Magistrát města Ostravy**
- **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
- **Nemocnice, LDN, Sanatorium** (v rámci umístění klientů do zařízení)
- **Úřad práce ČR** (příspěvky na péči)
- **Studenti OU a VOŠ, mateřská škola, Biskupské gymnázium, Lidová škola umění, studenti Populární akademie, dobrovolnice** (naplňování volného času klientů)

Příklad 2: Probační a mediační služba Havířov

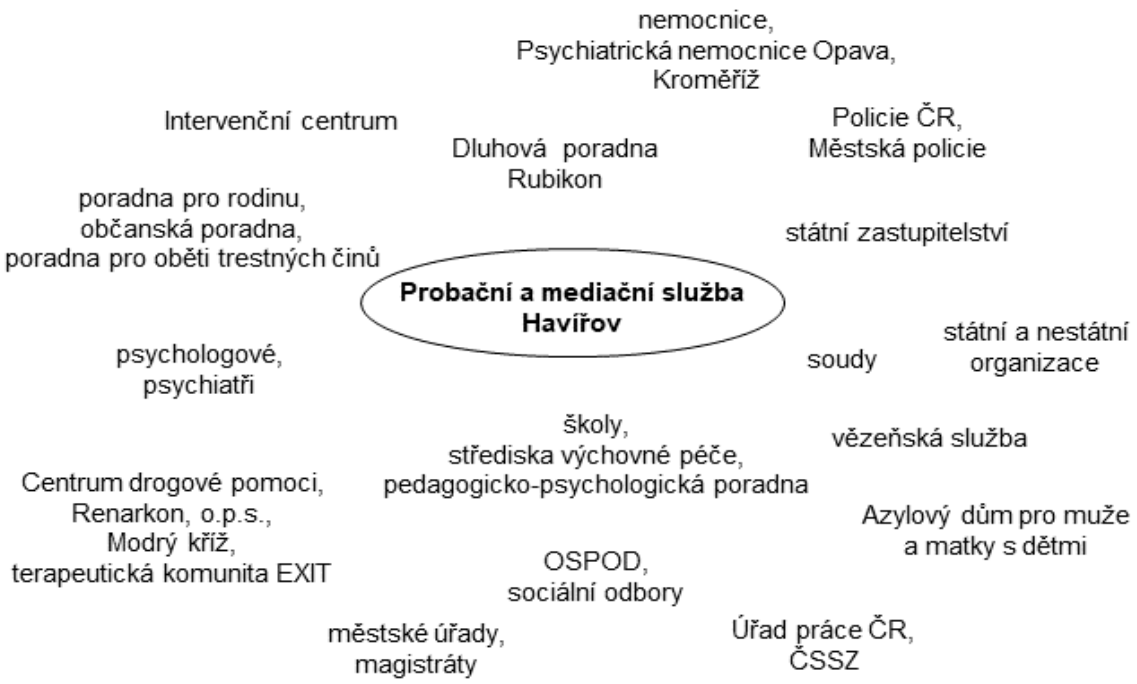

Síť spolupracujících aktérů

(v rámci poskytování sociálních služeb klientům)

Příklad 3: Domov pod Svahem, služba následné péče

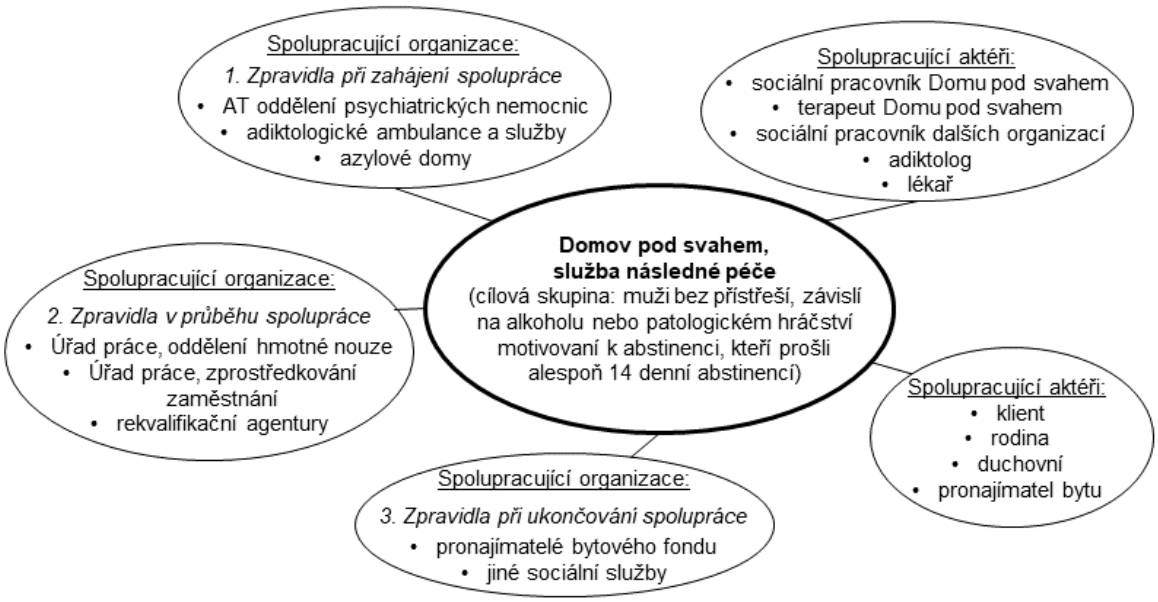

Příklad 4: Všeobecná nemocnice

- rodina pacienta
- odborníci ve zdravotnictví (ošetřující lékař, zdravotní sestry, rehabilitační pracovník, stomická sestra…)
- agentura domácí ošetřovatelské péče
- půjčovna kompenzačních pomůcek
- pečovatelské služba
- osobní asistence
- šatník pro osoby bez přístřeší
- zařízení následné nebo dlouhodobé lůžkové péče (léčebna dlouhodobě nemocných, rehabilitační ústav, hospic)
- obecní úřady, úřady městských obvodů, magistráty, krajské úřady
- soudy
- pošta
- správa sociálního zabezpečení
- Policie ČR, městská policie
- zařízení sociálních služeb
- zdravotní pojišťovny
- organizace pro výkon sociálně právní ochrany dětí
- velvyslanectví, ambasády
- neziskové organizace, spolky

Příloha č. 4:Formulář: Plán odborné praxe

Plán odborné praxe

Jméno a příjmení studenta/studentky:
Studentské číslo:
Studijní obor:

Místo výkonu odborné praxe:
Mentor/mentorka:
Období realizace odborné praxe:

Očekávání studenta/studentky od odborné praxe:
(co se chci naučit, vyzkoušet si, procvičit si, zažít…)

Individuální cíl studenta/studentky:

Plánované činnosti studenta/studentky a mentora/mentorky:

Datum a podpisy: student/ka: _____ mentor/ka: _____

Příloha č. 5:Formulář: Reflexe odborné praxe

Reflexe odborné praxe

Jméno a příjmení studenta/studentky:

Studentské číslo:

Studijní obor:

Místo výkonu odborné praxe:

Reflexe naplnění individuálního cíle:

Reflexe vlastního působení na praxi:

Reflexe místa výkonu odborné praxe:

Příloha č. 6:Formulář: Přehled absolvovaných praxí

Ročník, semestr	Zkratka předmětu	Název organizace	Individuální cíl

Příloha č. 7:Formulář: Přehled plnění činností zdravotně-sociálního pracovníka

Ročník, semestr	Zkratka předmětu	Název organizace	Činnosti zdravotně-sociálního pracovníka

Adéla Recmanová, Alena Vaňharová a kol.

Praxe krok za krokem

Průvodce odborným praktickým vzděláváním ve zdravotně-sociální péči

Nakladatel: Ostravská univerzita, Dvořákova 7, 701 03 Ostrava

Stran: 76
Vydání: první
Rok vydání: 2019
Recenzentka:PhDr. Hana Heiderová, Ph.D.
Editorka: Mgr. Šárka Dořičáková, Ph.D.
Jazykové úpravy: Mgr. Eva Greplová
Autor obálky a grafické úpravy: Studio Stojkov

© Ostravská univerzita, Fakulta sociálních studií, 2019
ISBN 978-80-7599-114-0

ISBN 978-80-7599-114-0